

WEST 507

RESTAURATIE & TRANSFORMATIEVISIE | ONTWERP

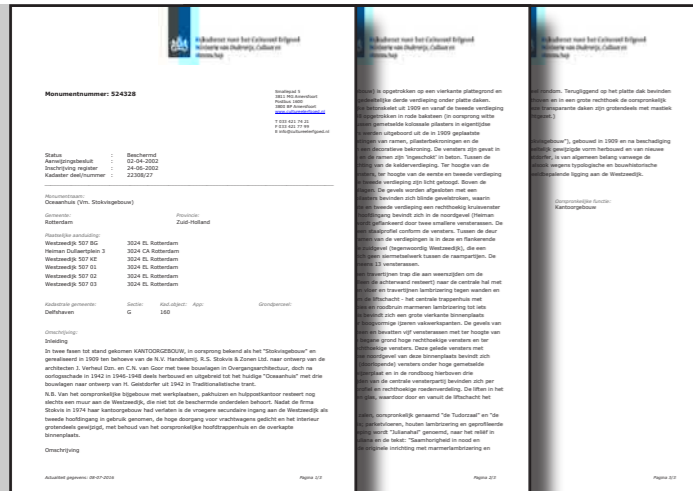
04.04.2018

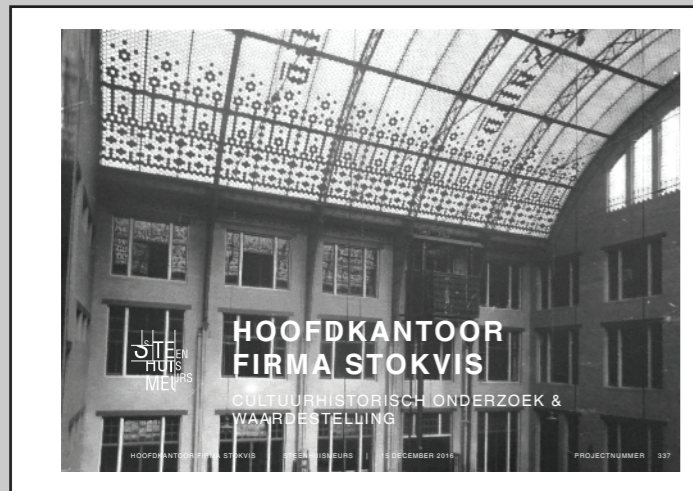
1.	INLEIDING EN LEESWIJZER	5
2.	VISIE & ONTWERP	9
3.	GESCHIEDENIS	13
4.	HET OCEAANHUIS	23
5.	(HET VOORMALIG STOKVISGEBOUW)	23
6.	ANALYSE GEBOUW	37
7.	HERBESTEMMING TOT WONINGEN	53
8.	WOONPRODUCT TRANSFORMATIE	63
9.	RAMEN EN DEUREN BUITENGEVEL	103
10.	TOEVOEGING WOONVOLUME	109
11.	DAKLANDSCHAP	127
12.	GOEDERENLIFT ATRIUM	137
13.	ENTREES	143
14.	PARKEREN	147

INLEIDING EN LEESWIJZER

Monumentnummer: 524328 | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed | 08.07.2016

Cultuurhistorisch onderzoek & waardestelling | SteenhuisMeurs | 15.12.2016

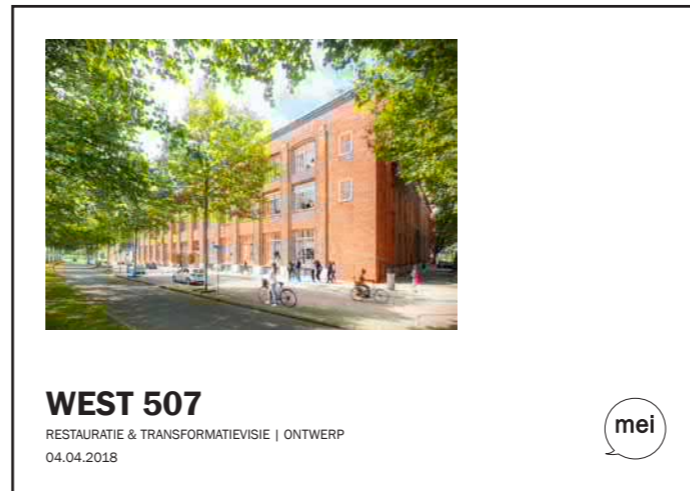
Kleurhistorisch onderzoek en bouwhistorische verdieping - Plan van Onderzoek | Erfgoedzorg | 14.07.2017 (incl. bijlagen)

- ANALYSE BOUWSTADIA:**
- 1: 1911-1942
 - 2: 1945-1951
 - 3: 1955-1960
 - 4: 1973-1975
 - 5: 1976-1982
 - 6: 1995-1996

WEST507
BOUWHISTORISCH ONDERZOEK | TEKENINGEN
31.07.2017

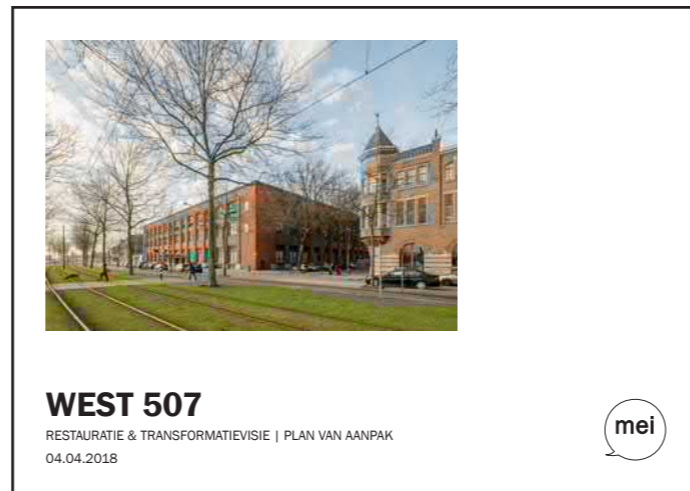
Bouwhistorisch onderzoek - Tekeningen | Mei Architects and Planners | 31.07.2017

WEST 507
RESTAURATIE & TRANSFORMATIEVISIE | ONTWERP
04.04.2018

Restauratie & transformatievisie - Ontwerp | Mei Architects and Planners | 04.00.2018 (dit document)

WEST 507
RESTAURATIE & TRANSFORMATIEVISIE | PLAN VAN AANPAK
04.04.2018

Restauratie & transformatievisie - Plan van aanpak | Mei Architects and Planners | 04.04.2018

- BOUWTECHNISCHE DOCUMENTATIE

WEST 507
BESTAANDE SITUATIE | BOUWTECHNISCHE DOCUMENTATIE
31.07.2017

Bestaande situatie - Bouwtechnische documentatie | Mei Architects and Planners | 31.07.2017

- FOTO'S

WEST 507
BESTAANDE SITUATIE | FOTO'S
31.07.2017

Bestaande situatie - Foto's | Mei Architects and Planners | 31.07.2017

Inleiding

Voor u ligt het ‘Restauratie & transformatievisie - Ontwerp’ document van WEST507. Hierin wordt de visie van Mei Architects and Planners omschreven voor de aanpak van de restauratie en transformatie van het in 2002 tot rijksmonument benoemde Oceaanhuis (het voormalig Stokvis gebouw) aan de Westzeedijk 507 te Rotterdam.

Daaraan ten grondslag ligt onder andere een inventarisatie van monumentale onderdelen. De inventarisatie is uitgevoerd door Mei Architects and Planners in samenwerking met SteenhuisMeurs en Erfgoedzorg, zie externe ‘bijbehorende documenten’. Deze inventarisatie is gedaan in opdracht van Waterford Investments & Vervat Vastgoed, eigenaar van het pand. Bij de onderzoeken diende de redengevende omschrijving van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed als startpunt.

Het ‘Oceaanhuis’

Het oorspronkelijke kantoorgebouw is gerealiseerd in 1909 ten behoeve van de handelsfirma R.S. Stokvis & Zonen Ltd. Na oorlogsschade in 1942 is het gebouw in 1946-1948 herbouwd. Van het oorspronkelijke gebouw resteert slechts een gevel aan de Westzeedijk. In 1974 heeft de firma Stokvis het pand verlaten en zijn enkele wijzigingen doorgevoerd, zoals het dichteren van de doorgangen naar de binnenplaats voor vrachtwagens en het grotendeels wijzigen van het interieur. Sindsdien heeft het pand de naam ‘Oceaanhuis’ gekregen. In 2002 heeft het gebouw de status van rijksmonument verkregen.

De huidige opgave is om het kantoorpand te herbestemmen tot woningen waarbij het bestaande gebouw zo veel mogelijk behouden blijft. Dit gaat in combinatie met een naamswijziging naar ‘WEST507’ die het gebouw sinds februari 2017 draagt.

Leeswijzer

Het ‘Restauratie & transformatievisie – Ontwerp’ document kan niet afzonderlijk worden gelezen van het ‘Restauratie & transformatievisie – Plan van aanpak’ document. In het eerst genoemde document wordt de analyse van het gebouw en het ontwerp voor de transformatie van het kantoorpand naar woningen omschreven. In het laatst genoemde document wordt de aanpak van elementen van het bestaande gebouw beschreven naar aanleiding van de genomen ontwerpbeslissingen. Daarnaast is het ‘Restauratie & transformatievisie – Plan van aanpak’ document onlosmakelijk verbonden met de naast genoemde ‘bijbehorende documenten’. Dit zijn interne en externe ondersteunende documenten om de aanpak van de verschillende elementen extra te onderbouwen.

Intern

De ‘Bestaande situatie - Bouwtechnische documentatie’ geeft inzicht in het bestaande gebouw. Hierbij is een opname gemaakt van visueel waarneembare afwerkingen, materialen en de bouwkundige status hiervan. Daarnaast wordt ook inzicht gegeven in de architectonische en rijksmonumentale waarde van de diverse onderdelen.

Als uitbreiding op de vorige bijlage is het ‘Bestaande situatie - Foto’s’ document een rapportage die ruimtelijk inzicht geeft in het bestaande gebouw.

In het boek ‘Bouwhistorisch Onderzoek - Tekeningen’ zijn relevante archieftekeningen opgenomen waarin de transformatie van het gebouw zichtbaar is. Hieruit is op te maken in welk periode verschillende elementen zijn gebouwd. Dit bouwstadium is per element benoemd in de te behandelen dossiers.

Extern

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft van het ‘Oceaanhuis’ een monumentenomschrijving gemaakt onder het ‘Monumentnummer: 524328’. Hierin wordt een omschrijving gegeven van het monument waarna afgesloten wordt met een waardering.

SteenhuisMeurs heeft een ‘Cultuurhistorisch onderzoek & waardestelling’ gemaakt waarin een analyse is gedaan naar het ‘Oceaanhuis’ in zijn geheel, met focus op de tijdslaag 1950.

Erfgoedzorg heeft een ‘Kleurhistorisch onderzoek en bouwhistorische verdieping - Plan van Onderzoek’ opgesteld dat is opgenomen in dit document. Bijlagen van dit ‘Plan van Onderzoek’ zijn de onderzoeken voor alle 16 dossiers. Dit onderzoek is nog in volle gang. Onderzoeken die er nu liggen zijn het onderzoek naar de houting van de personenliften en naar de goederenlift.

Bijbehorende documenten

Intern

Restauratie & transformatievisie - Plan van aanpak | Mei Architects and Planners | 04.04.2018

Bestaande situatie - Bouwtechnische documentatie | Mei Architects and Planners | 31.07.2017

Bestaande situatie - Foto's | Mei Architects and Planners | 31.07.2017

Bouwhistorisch onderzoek - Tekeningen | Mei Architects and Planners | 31.07.2017

Extern

Monumentnummer: 524328 | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed | 08.07.2016

Cultuurhistorisch onderzoek & waardestelling | SteenhuisMeurs | 15.12.2016

Kleurhistorisch onderzoek en bouwhistorische verdieping - Plan van Onderzoek | Erfgoedzorg | 14.07.2017

Bijlagen Kleurhistorisch onderzoek en bouwhistorische verdieping:

Kleurhistorisch onderzoek en bouwhistorische verkenning | Erfgoedzorg | 28.04.2017

Kleurhistorisch onderzoek en bouwhistorische verdieping - Dossier 9 Goederenliften | Erfgoedzorg | 28.07.2017

VISIE & ONTWERP

Visie & ontwerp

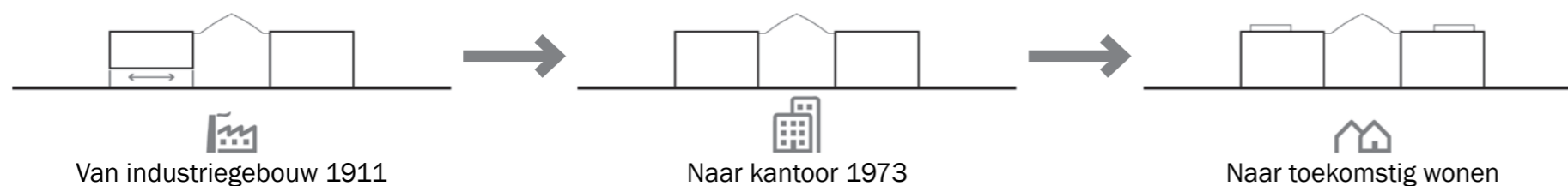
Het Oceaanhuis, het voormalige zogenaamde 'Stokvisgebouw', met een ingang aan de Westzeedijk 507 en het Heiman Dullaertplein no. 3 is gelegen in Rotterdam. Het gebouw is in 1909 opgeleverd maar na zware oorlogsschade in 1948 voor een groot gedeelte weder opgebouwd, waarbij de gevels sterk in beeld en stijl zijn gewijzigd. Sinds 1948 zijn er allerlei aanpassingen aan het gebouw gedaan, die echter het aangezicht nauwelijks hebben veranderd. In 2002 heeft het gebouw de status van Rijksmonument gekregen. Het gebouw bestaat uit drie bouwlagen en een souterrain waar momenteel in geparkeerd wordt. De onderste lagen bestaan uit het oorspronkelijk beton-/staalskelet, vanaf de tweede verdieping is een naoorlogse staalconstructie toegepast. De plattegrond van circa 75 x 75m is opgetrokken rondom een atrium van 25 x 25m. De gevels, bestaande uit metselwerk met grote raamopeningen, vertonen veel regelmaat met de twee entrees aan noord- en zuidzijde als uitzondering. Anno 2016 staat het gebouw merendeels leeg en heeft het zijn functionele en economische waarde van kantoor grotendeels verloren. De eigenaar wil het 'Oceaanhuis' herbesteden voor woningen onder de naam 'WEST507'. Met de transformatie wil de opdrachtgever het gebouw opnieuw van een duurzame functionele en economische waarde voorzien. Om deze herbestemming succesvol te maken, is het noodzakelijk het gebouw aan te passen om woningen mogelijk te maken en van voldoende comfort te voorzien. Daarbij wordt rekening gehouden met de monumentale waarden van het gebouw en zal het bestaande gebouw zo veel als mogelijk behouden blijven en gerestaureerd worden.

Restauratie en transformatievisie

Door de verdieping van het cultuur historisch onderzoek naar de verschillende tijdslagen (op advies Welstand & Monumenten en RCE) blijkt dat het gebouw aan constante verandering onderhevig is geweest. Van oorspronkelijk industriegebouw is het getransformeerd naar kantoorgebouw.

Enkele voorbeelden:

- Werkplaats met zetbanken (souterrain) - > Parkeergarage
- Expeditiestraat - > Lichthof
(Het dicht zetten van het lichthof zijde Westzeedijk met de liften is daar onderdeel van)
- Showroom - > Kantoor

Veranderingen en aanpassingen in het gebouw zijn ingezet. Bij nieuwe aanpassingen is het in acht nemen van de belangrijkste tijdslagen daarom van belang.

- Hoofdstructuur van drie dateringen:
Bouw met oplevering 1911 - 1945
(Industriegebouw met productie)
- Herbouw met oplevering 1945 - 1973
(Kantoor voor 1 gebruiker)
- Latere aanpassingen 1973 - nu
(Kantoor voor verschillende gebruikers)

Tussen de datering en waardering is een verband. De geschiedenis van een object leidt tot (cultuurhistorische) verhalen en verhalen leiden tot waardering. Het 'Cultuurhistorisch onderzoek & waardstelling' door SteenhuisMeurs grijpt sterk naar dit argument. Maar naast dit verband zijn er meerdere aspecten die invloed kunnen hebben op de waardering van een gebouw/gebouwdeel. Zo is ook de (materiële) authenticiteit van een object een aspect van waardering, maar ook de sociaal-maatschappelijke waardering, (her)gebruikswaarde, zeldzaamheid, conditie, compleetheid, artistieke waarde, vakmanschap en (kwaliteit van) makelij spelen een rol bij de waardering van een monument. Deze waarderingen worden door Erfgoedzorg aan de verschillende dossier onderdelen gekoppeld.¹

Ontwerp

Het ontwerp bestaat uit de herbestemming en restauratie van het Oceaanhuis. Het huidige monument wordt getransformeerd naar woningen, waarbij gedacht moet worden aan compacte 3-kamer appartementen of 'hippe' loftachtige 2-kamerappartementen. De doelgroep is jongwerkende starters voor kleinere woningen, doorstromers en jonge stellen al of niet met jonge kinderen. De geometrische kenmerken van het bestaande pand als diepte en hoogte vragen om unieke woningen. Daarnaast is er rekening gehouden met bijzondere restricties en mogelijkheden ten gevolge van de (Rijks-)monumentale status. Om dit mogelijk te maken is flexibiliteit gezocht in de mogelijkheid tot het opdelen van een dubbele beuk in een enkele beuks woning.

Om de haalbaarheid van het project te waarborgen is het noodzakelijk een opbouw te realiseren. Het bestaande pand dient zich hier goed voor gezien de fundering in de eerste bouwperiode

over gedimensioneerd is. De ruimte rondom het gebouw, die vanuit de historie aanwezig is, biedt de mogelijkheid tot een opbouw met beperkte extra schaduwen. De schaal en maat van de opbouw verhoudt zich tot Westzeedijk, Lloydmultiplein, Schiehaven en de bebouwing daar omheen. De opbouw heeft een deels andere architectonische uitstraling dan het historische pand. De klassieke gevel compositie met penanten is doorgezet maar afgewerkt met een eigentijdse materialisatie.

Dezijdige massa van de opbouw loopt in lijn met de gevel van het gebouw met een verbijzondering ter plaatste van, en in respect naar de twee speciale ruimten, de Julianazaal aan het Heiman Dullaertplein zijde en de kantine op het dak aan de Westzeedijk zijde. De opbouw laag is terug liggend zodat deze minder snel zichtbaar is vanuit de omgeving en de massa minder hoog lijkt. Aan de binnenzijde ligt de massa terug ten opzichte van het atrium en de lichtkappen gezien het behoudt van de lichthoven met kappen op het dak. Daarnaast behoudt deze opzet de goede belichting van het atrium zodat de woningen hieraan gelegen ook voldoende daglicht verkrijgen.

Het voorstel voor de gevelbekleding aan het buitengebied van de opbouw is metalen plaat materiaal als referentie naar de IJzerstraat en de firma Stokvis als plaatbewerkingsbedrijf. De kleur van de beplating is goudgeel in verband met de warme en rijke materialisering van het bestaande gebouw.

Het binnengebied van de opbouw is afgewerkt met houten gevelbekleding die aansluit bij de warme uitstraling van het bestaande metselwerk. Binnen de opbouw ring komt worden hofjes gecreëerd rondom de lichtkappen. Bewoners kunnen deze hofjes zelf vergroenen waardoor het dek verbonden wordt met het groene atrium en tuin op het zijterrein.

¹ Erfgoedzorg 2017 | Kleurhistorisch onderzoek en bouwhistorische verdieping - Plan van Onderzoek, zie 'Dossierintroductie'

Toepassing restauratie en transformatievisie

De ingezette verandering van industriegebouw naar kantoren en nu naar wonen geeft aanleiding tot aanpassingen aan het huidige gebouw met omarming van de diverse tijdslagen. Zo zal het houten van de personenliften, gerealiseerd na 1995, omarmd worden. Elementen die overheersend zijn en afbreuk doen aan de kwaliteit en afleesbaarheid van monumentale aspecten (genoemd door SteenhuisMeurs, Erfgoedzorg en RCE) worden aangepast. Een duidelijk voorbeeld hiervan zijn de huidige luifels aan beide entrees die zich afkeren van het monument. De buitenste schacht van de huidige goederenlift in het atrium is een ander voorbeeld. Daarnaast zijn er elementen in het gebouw die 'conflict' opleveren met de verandering naar wonen. Zo zijn de asbestsanerig, lichtstraten in het daklandschap, glas in de atrium kap en wederom elementen van de goederenlift die niet goed aansluiten bij de functieverandering van het gebouw. In dit document (Restauratie & transformatievisie - Plan van aanpak) wordt per dossier de waardering, het bouwstadium en de aanpak van elementen beschreven waarom aanpassingen zijn gedaan.

Hoofdropzet gebouw

- De hoofdstructuur van de kolommen en balken van het gebouw wordt in het ontwerp gehandhaafd. Uitgangspunt in het ontwerp is het daar waar mogelijk, het zichtbaar maken van de constructie en het grid (bijvoorbeeld in de gangzones). SteenhuisMeurs: 'ingrepen afstemmen op maatsysteem'¹. Zie dossier 11 'Wanden, plafonds, vloeren, kolommen (overig)'.
- Het ontwerp gaat er vanuit dat de carrévormige opzet met de structuur van de binnencorridor met aan weerszijden ruimten wordt hersteld. SteenhuisMeurs: 'omgaande binnencorridor'². Zie dossier 11 'Wanden, plafonds, vloeren, kolommen (overig)'.
- De vier oorspronkelijke lichthoven op de hoeken van het gebouw worden in het ontwerp teruggebracht. Deze versterken de herkenbaarheid van de hoofdropzet samen met de binnencorridor. SteenhuisMeurs: 'daglichttoetreding centraal thema'². Zie dossier 15 'Lichthoven'.
- De twee trappenhuizen inclusief afwerking en de positie van de personenliften worden gehandhaafd en daar waar nodig gerestaureerd. SteenhuisMeurs: 'hoge monumentale waarde trappenhuizen en plaats noordelijke lift'¹. Zie dossier 02 'Personenliften' en dossier 03 'Trappenhuizen'.
- De mogelijkheid wordt nader onderzocht om de liftschacht aan de noordzijde te voorzien van glazen schachtwanden zodat er net als in de oorspronkelijke situatie direct zicht is vanuit die ruimten op het atrium. SteenhuisMeurs: 'zichtrelatie hoofdtrappenhuis en binnenplaats'². Zie dossier 02 'Personenliften'.

- De oorspronkelijke kantine ruimte op het dak zal getransformeerd worden naar twee loftwoningen waarvan de indeling in samenwerking met de kopende partij ontwikkeld gaat worden (custom made). Zie dossier 07 'Kantine'.

Gevels

- In het ontwerp wordt uitgegaan van het maximaal mogelijk behoud van alle metselwerk, de granieten en de betonnen sierelementen in de buitengevel. Bestaande defecten als de (beperkte) scheurvorming in het metselwerk en beton worden gerestaureerd. De gevel wordt schoongemaakt (lage druk warm water). SteenhuisMeurs: 'behoudend om met de gevels'². Zie dossier 12 'Ramen en deuren in de buitengevel (overig)'.
- De niet als monumentaal aangewezen maar wel enige originele uit 1909 stammende geveldeel aan de Westzeedijk tussen het Looiershof en het Oceaanhuis wordt zoveel mogelijk gehandhaafd. SteenhuisMeurs: 'shedgevel Westzeedijk'¹. De achterliggende traforuimte naast de westgevel van het Oceaanhuis (toegevoegd na 1948) wordt in het ontwerp verwijderd.
- In het ontwerp blijven de betonnen en stalen kozijnen behouden en wordt het glas vervangen door isolerende beglazing die in het bestaande profiel past. De middelste stalen kozijnen in het betonkader worden vervangen door draaiende delen met gelijke uitstraling en dimensionering en materialisering die zoveel als mogelijk gelijk blijft aan de bestaande kozijnen. Voorstel is hiervan een mock-up te laten maken. Zie dossier 12 'Ramen en deuren in de buitengevel (overig)'.
- De atriumkap blijft in het ontwerp gehandhaafd, waarbij alleen het glas (deels) wordt verwijderd t.b.v. toetreding verse buitenlucht tot het atrium. Zie dossier 08 'Atrium'.
- De tijdslagen van de goederenlift die niet aansluiten bij het beeld en nieuwe functie van het gebouw worden verwijderd, waaronder de stenen schacht. De stalen liftschacht blijft behouden en wordt in het nieuwe ontwerp hergebruikt en getransformeerd tot balkons. De originele gevelopeningen van 1911 worden gevuld met slanke kozijnprofielen. Zie dossier 09 'Goederenliften'.
- Beeld verstorende elementen in de gevel, zoals de luifels boven de entrees noord- en zuidzijde, de roosters in gevelopeningen, en de bestaande reclame, zullen verwijderd worden. Zie dossier 12 'Ramen en deuren in de buitengevel (overig)'.

Interieur

- De interieurafwerkingen van de entreehal, hal eerste verdieping, Julianazaal worden in het ontwerp gehandhaafd. Voor de Julianazaal wordt een passende woning ontworpen met respect voor het bestaande interieur. SteenhuisMeurs: 'behoud entreehal, Julianahal'². Zie dossier 01 'Entreegebieden' en dossier 06 'Julianazaal'.

- De oorspronkelijk opgenomen kunstwerken blijven in het ontwerp ook gehandhaafd. SteenhuisMeurs: 'hoge monumentale waarde oorspronkelijke kunstwerken'¹. Zie dossier 03 'Trappenhuizen' en dossier 06 'Julianazaal'.
- Er zijn aanwijzingen dat de afwerkingen van de Gotische en Tudor zaal niet (geheel) oorspronkelijk zijn. Er zal daarom nog nader onderzoek worden gedaan naar de originaliteit van de afwerkingen. In het nieuwe ontwerp krijgen de ruimtes een bijeenkomstfunctie voor gemeenschappelijk gebruik van de bewoners. SteenhuisMeurs: 'hoge monumentale waarde: Gotische en Tudorzaal'¹. Zie dossier 04 'Gotische zaal' en dossier 05 'Tudorzaal'.
- Er zal nader worden onderzocht of de mogelijkheid bestaat om uit het zicht verdwenen afwerkingen zoals de glazen bouwstenen onder de bestaande natuursteen vloerafwerking van het atrium opnieuw zichtbaar te maken. Dit om de historische betekenis van het atrium als expeditie hof zichtbaar te maken. SteenhuisMeurs: 'hoge monumentale waarde: glazen bouwstenen op de binnenplaats'¹. Zie dossier 08 'Atrium'.
- Het grootste deel van de glazen/stalen puien is van het bouwstadium 1973-1975, een enkeling is uit 1945-1951. De oudere puien blijven behouden, mede omdat deze de transformatie van kantoren naar wonen niet in de weg zitten. De nieuwere puien doen dit wel en zullen daarom ook verwijderd worden. Zie dossier 10 'Glazen/stalen puien'.
- Een aantal technische ruimten en mogelijk de toiletten hebben de oorspronkelijke afwerking van 1951. Voor deze ruimten is een passende oplossing gevonden zo veel al mogelijk van deze afwerking te behouden. Hier zal gewerkt worden met reversibele afwerkvloeren en voorzetwanden. Zie dossier 13 'Toiletruimten' en dossier 14 'Technische ruimten'.
- Systeemwanden en verlaagde plafonds worden verwijderd. Bij de verwijdering van de verlaagde plafonds zal zorgvuldig worden gekeken of overige originele bouwdelen tevoorschijn komen. Zie dossier 11 'Wanden, plafonds, vloeren, kolommen (overig)'.

¹ SteenhuisMeurs 2016, p 38

² SteenhuisMeurs 2016, p 46

GESCHIEDENIS

1849

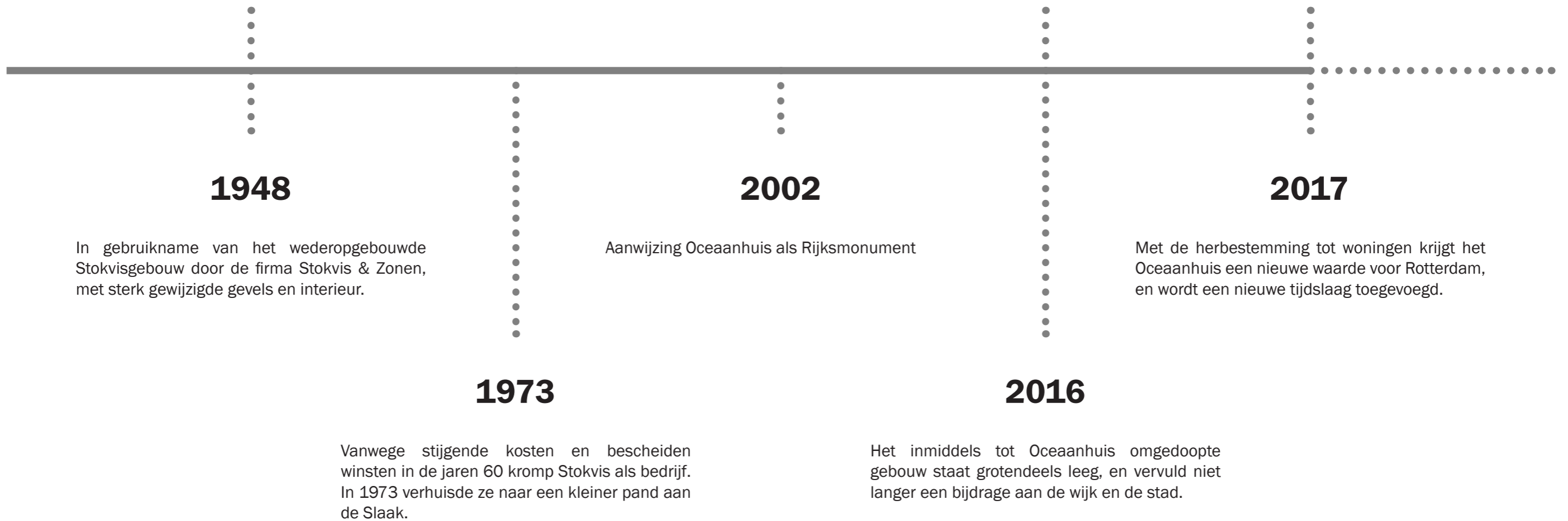
Samuel Rafael Stokvis richt handelsmaatschappij op, welke later zou groeien tot de grootste in West-Europa.

1909

In gebruikname van het Stokvisgebouw, een industrieel groothandels-gebouw voor verkoop, productie, handel en expeditie van goederen.

1942

28 januari 1942 wordt het Stokvisgebouw door bombardement van de Royal Air Force zwaar beschadigd door inslag en brand.

Het oude Stokvisgebouw

Zuidelijke ingang

Atrium | SteenhuisMeurs, 15.12.2016

Hoofdingang noord

Expositieruimte

R.S. Stokvis & Zonen¹

R.S. Stokvis en Zonen was een Rotterdamse handelsmaatschappij die in 1849 werd opgericht.

Het bedrijf handelde in: schroeven, buizen en fittingen, ijzer en staal, gereedschappen, automaterialen, schokdempers, bougies, hefbruggen, hang- en sluitwerk, elektrotechnisch materiaal, isolatiemateriaal, pakkingen, plastics, radio's en tv's, bromfietsen en fietsen, auto's, oliën, vetten en chemicaliën, maar ook koffie uit Nederlands-Indië met daarbij behorende verpakking. Het was het grootste handelsbedrijf in West-Europa. Het bedrijf bestond als zelfstandig bedrijf tot 1972.

Geschiedenis

Enige jaren daarvoor, in 1844, begon Rafaël Samuel Stokvis (1807-1889) met een handel in 'Brabandsche (lees Belgische) gegoten ornamenten en andere ijzerwaren' aan het Hang. Zijn oudste zoon zat al in deze branche te Brussel en breidde na zijn terugkeer naar Rotterdam samen met zijn vader de zaak uit tot een (zoals het op 1 mei 1849 in de krant verschijnt) "Handel in Engelsche IJzerwaren, Gereedschappen en Brabantsche Gegoten Ornamenten in het groot". Op 1 mei 1849 wordt de firma voortgezet onder de naam "R.S. Stokvis en Zoon", gevestigd aan de "Oostzijde van het Delftschevaart, Nr. 321 te Rotterdam". De "zoon" is Samuel Rafaël (1827-1908), bijgenaamd S.R. senior. Zijn jongere broer Salomon Raphaël (1833-1905), genaamd S.R. junior (1827-1908) komt vervolgens de gelederen versterken. Vanaf 1859 gaan de beide broers verder onder de naam "R.S. Stokvis en Zonen", zonder hun vader. Vanaf het eind van de 19de eeuw doen zonen van S.R. senior en junior hun intrede in het familiebedrijf dat in 1904 wordt omgezet in een NV: NV Handelmaatschappij van R.S. Stokvis en Zonen. Op het hoogtepunt heeft het bedrijf in Nederland 18 filialen, later Verkoopkantoren genoemd.

Deze handelsmaatschappij importeerde en verkocht tal van technische goederen, uiteenlopend van smeermiddelen tot consumentenproducten als rijwielen en bromfietsen. Voor de afzet en service ontwikkelde Stokvis in de loop van de 20ste eeuw een landelijk net van vestigingen met magazijnen, met daarnaast een aantal regiokantoren. Het bedrijf (met het hoofdkantoor te Rotterdam) zelf telde in de jaren vijftig twintig handelsafdelingen. Stokvis verwierf ook grote belangen in vele industriële ondernemingen, waarvan het in Den Haag gevestigde Van der Heem, met het merk Erres (= R.S. (Stokvis) wel een der bekendste is. Andere Stokvisbedrijven waren EMI, Indola, en ASW van het merk Fasto (= F(rederik) A(ndré) Sto(kvis) (kleinzoon van S.R. junior). Ook fabriceerden Stokvisbedrijven de beroemde Solex en fabriceerden of importeerden ze diverse (brom)fietsmerken,

zoals Amstel, RAP, Zündapp, Mobylette, Kreidler en Puch en ook fietsmerk Koon. Daarmee had Stokvis zich tot een conglomeraat ontwikkeld. Het bedrijf was ook importeur van Framo, DKW, Fargo, Morris Truck vrachtauto's en Austin en Metropolitan personenauto's. Na de overname van Van der Heem door Philips ging Stokvis ook Philipsproducten verkopen.

"R.S. Stokvis en Zoon", gevestigd aan de Oostzijde van het Delftschevaart, Nr. 321 te Rotterdam. | Wikipedia

¹ Wikipedia

Schade aan het gebouw

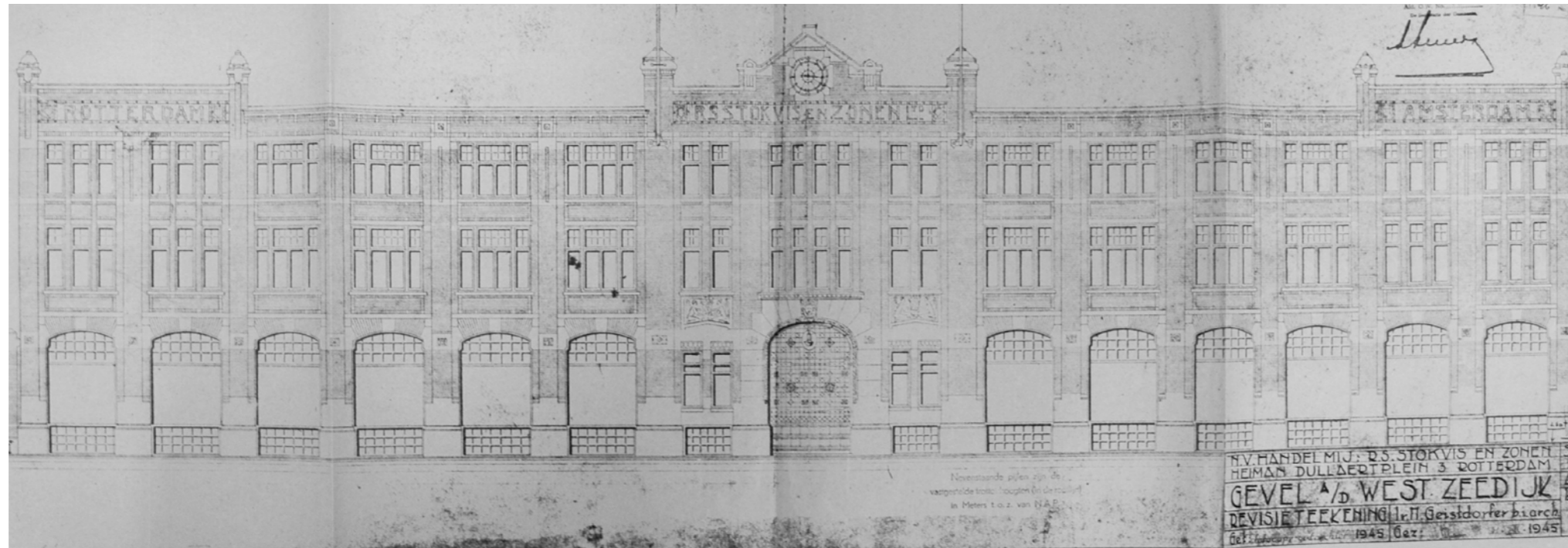

Schade aan het gebouw

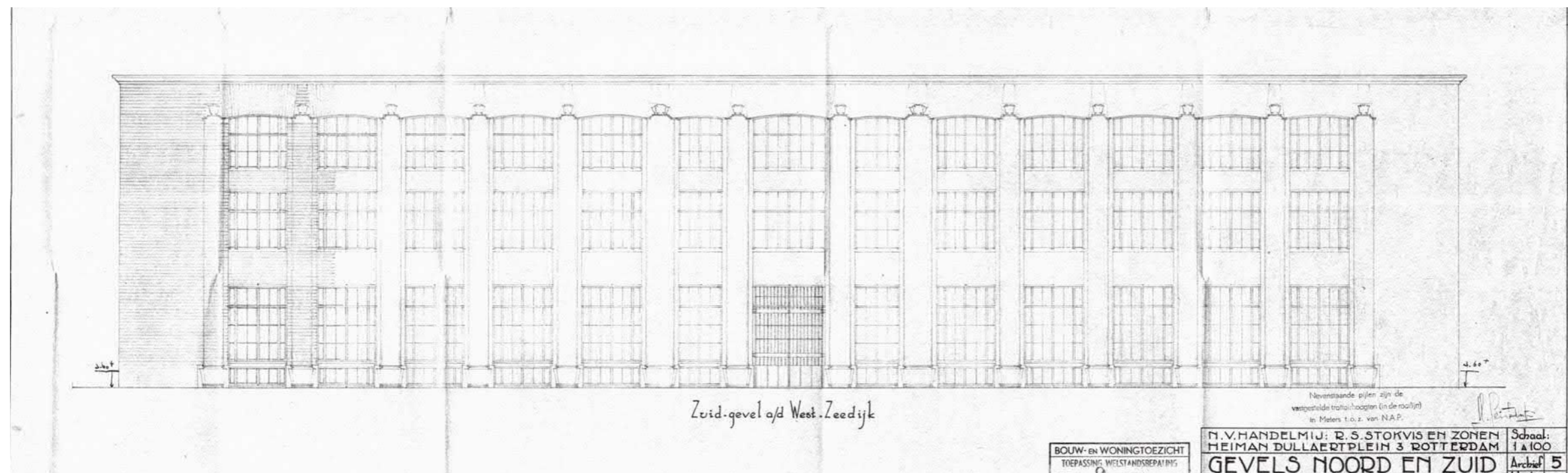

Schade aan het gebouw

Op 28 Januari 1942 wordt het stokvisgebouw geraakt bij bombardementen door de Royal Airforce. Het gebouw wordt ernstig beschadigd door bominslagen en de daaropvolgende brand. Binnen een jaar na het bombardement wordt een ontwerp gemaakt voor de wederopbouw van het Stokvisgebouw met een sterk aangepaste gevel.

Revisietekening originele gevel Westzeedijk, 1945 | Stadsarchief Rotterdam

Zuidgevel ontwerp 1945/1951, 1946 | Stadsarchief Rotterdam

Het gebouw uit 1909 legt de nadruk op elegantie met invloeden zowel uit de neogotiek als de navolgende modernere Jugendstil. Hoewel de gevelverdeling met de strenge stramienlijnen nog duidelijk herkenbaar is, heeft met de wederopbouw het gebouw een geheel ander uiterlijk gekregen. Het in 1942 binnen het traditionalisme ontworpen gebouw is, met de terughoudende streng repeterende rood metselwerk gevel en gesloten hoeken veel monolithischer geworden, en drukt kracht en zakelijkheid uit.

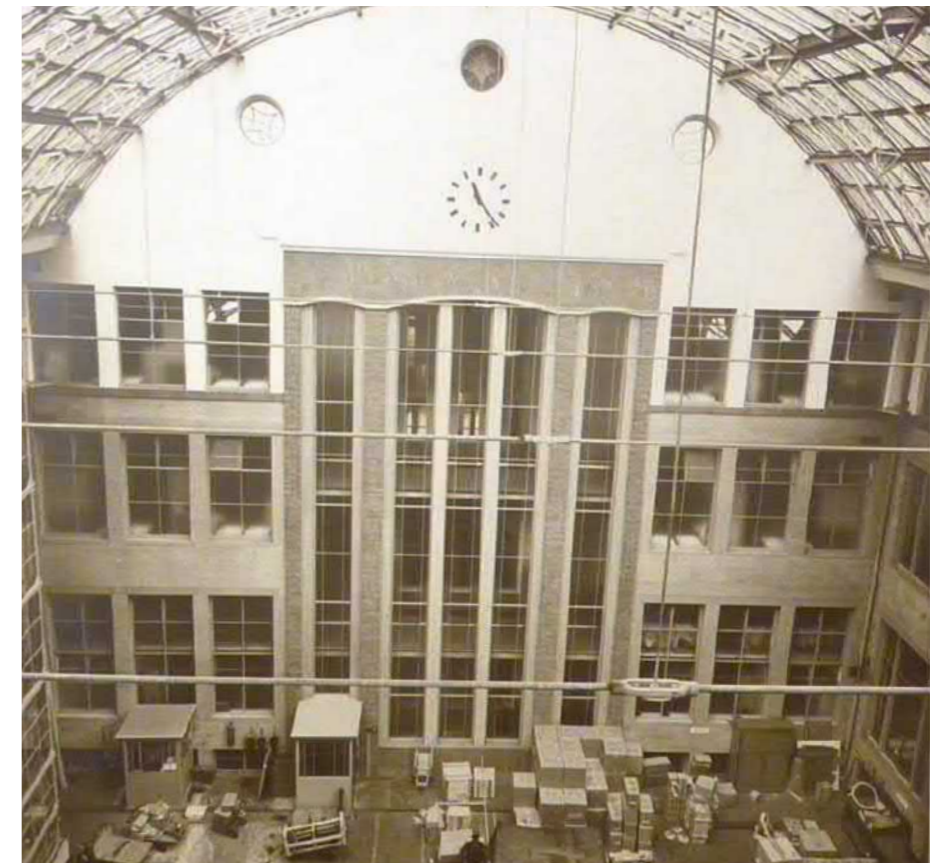
Zowel de functie als de hoofdstructuur van het gebouw als logistieke machine, zijn met de wederopbouw echter onveranderd gebleven.

Het herbouwde Stokvisgebouw | SteenhuisMeurs, 15.12.2016

Zuidelijke ingang | SteenhuisMeurs, 15.12.2016

Atrium | SteenhuisMeurs, 15.12.2016

Hoofdingang noord | SteenhuisMeurs, 15.12.2016

Kantoorindeling | SteenhuisMeurs, 15.12.2016

Firma R.S. Stokvis & Zonen na 1945¹

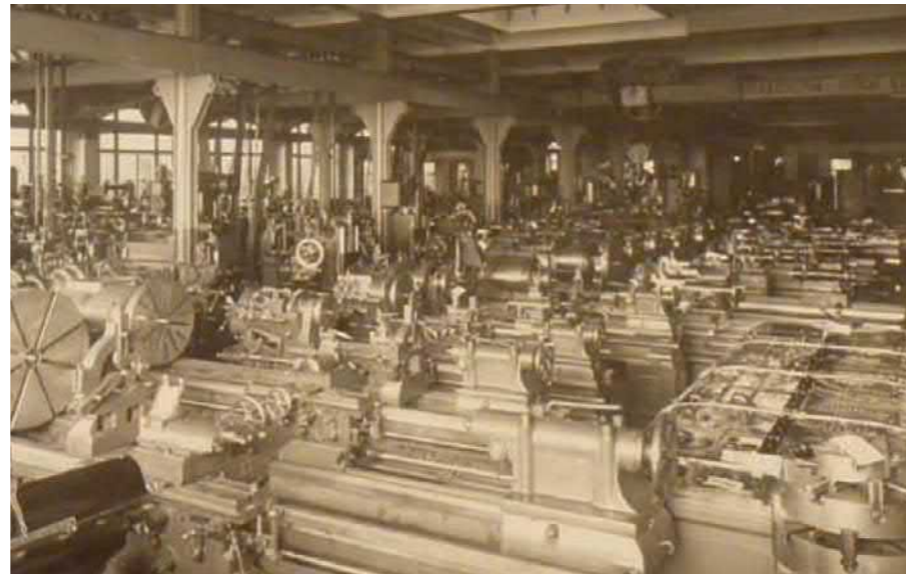
Op het hoogtepunt heeft het bedrijf in Nederland 18 filialen, later Verkoopkantoren genoemd.

Deze handelsmaatschappij importeerde en verkocht tal van technische goederen, uiteenlopend van smeermiddelen tot consumentenproducten als rijwielen en bromfietsen. Voor de afzet en service ontwikkelde Stokvis in de loop van de 20ste eeuw een landelijk net van vestigingen met magazijnen, met daarnaast een aantal regiokantoren. Het bedrijf (met het hoofdkantoor te Rotterdam) zelf telde in de jaren vijftig twintig handelsafdelingen. Stokvis verwierf ook grote belangen in vele industriële ondernemingen, waarvan het in Den Haag gevestigde Van der Heem, met het merk Erres (= R.S. (Stokvis) wel een der bekendste is. Andere Stokvisbedrijven waren EMI, Indola, en ASW van het merk Fasto (= F(rederik) A(ndré) Sto(kvis) (kleinzoon van S.R. junior). Ook fabriceerden Stokvisbedrijven de beroemde Solex en fabriceerden of importeerden ze diverse (brom)fietsmerken, zoals Amstel, RAP, Zündapp, Mobylette, Kreidler en Puch en ook fietsmerk Kroon. Daarmee had Stokvis zich tot een conglomeraat ontwikkeld. Het bedrijf was ook importeur van Framo, DKW, Fargo, Morris Truck vrachtauto's en Austin en Metropolitan personeneauto's. Na de overname van Van der Heem door Philips ging Stokvis ook Philipsproducten verkopen.

Ook in Nederlands-Indië was het bedrijf actief. Koffie in de bijbehorende verpakking werd daarvandaan verscheept. Radio's en radio-onderdelen werden er geïmporteerd.

Een merkwaardig importproduct was de enorme roosmolen of Amerikaanse windmotor, die geproduceerd werd door Herkules Metallicus te Dresden. Omstreeks 1925 deed dit type zijn intrede in Nederland.

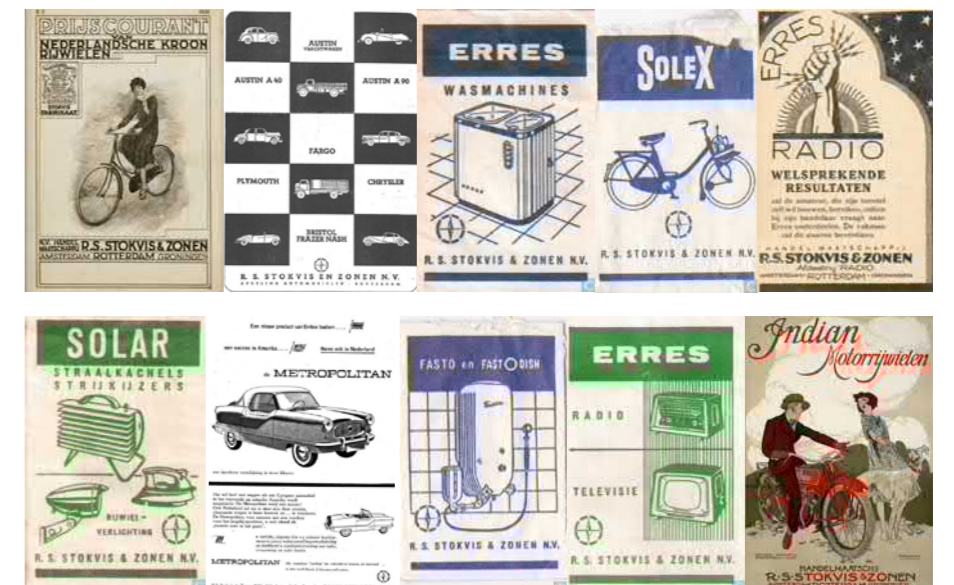
In 1972 kwam Stokvis in handen van Ogem, dat echter failliet ging. Vervolgens ging het over naar Pakistaanse beleggers en werd daarna nog herhaaldelijk verkocht. In 2013 heeft Matra Trading de rechten gekocht voor het fietsenmerk Stokvis.

R.S. Stokvis en Zonen, Zetbanken in het Oceanhuis (bron CV Steenhuis Meurs)

SOLEX: Eén van de bekendste merken van Stokvis & Zonen | Wikipedia

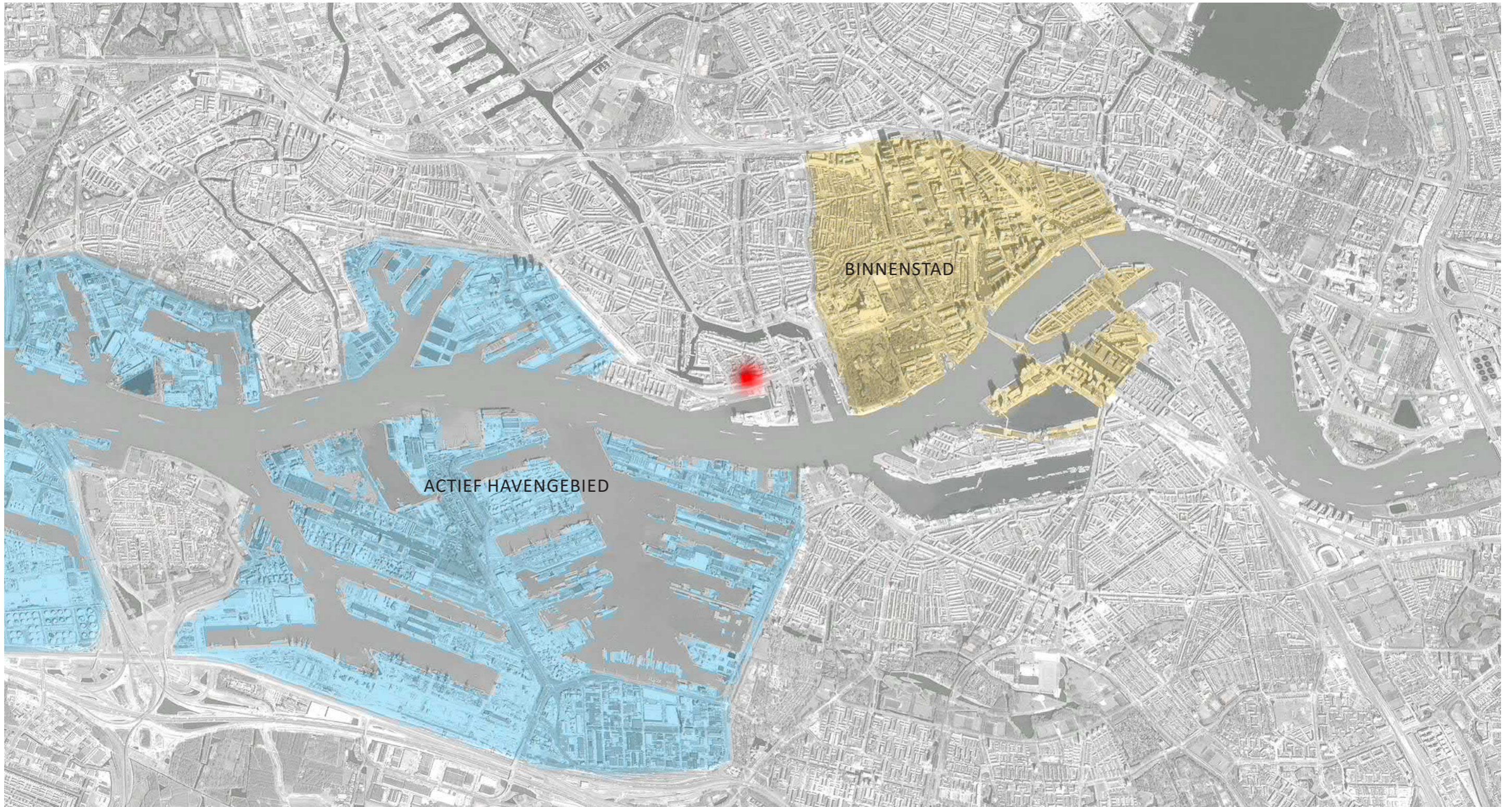

Handelsproducten Stokvis & Zonen |

¹ Wikipedia

HET OCEAANHUIS (HET VOORMALIG STOKVISGEBOUW)

Ruimte rondom het gebouw, foto ca 1922

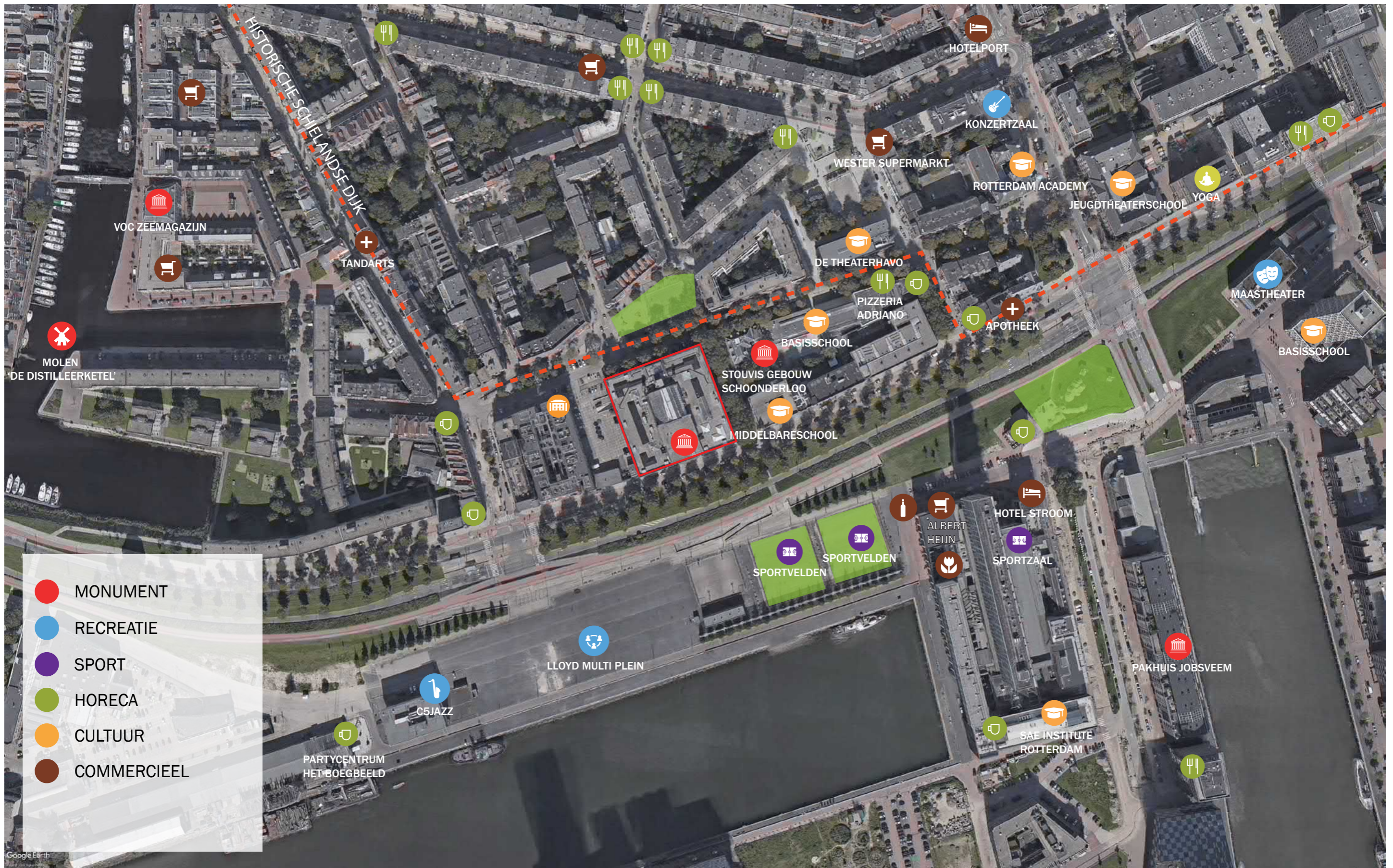
- gebouwd en ontworpen als alzijdig gebouw
- aanliggende gebouwen ruim gepositioneerd: HD Plein aan de Noordzijde en Westzeedijk / Maas aan de zuidzijde geven veel ruimte
- Ruimte om het gebouw is het afgelopen eeuw bewaard gebleven, geeft draagkracht voor uitbreiding

Schaal Westzeedijk

Schaal Heiman Dullaertplein

ENTREE WESTZEEDIJK

ENTREE HEIMAN DULLAERTPLEIN

ZUIDZIJDE ATRIUM

OOSTZIJDE ATRIUM

NOORDZIJDE ATRIUM

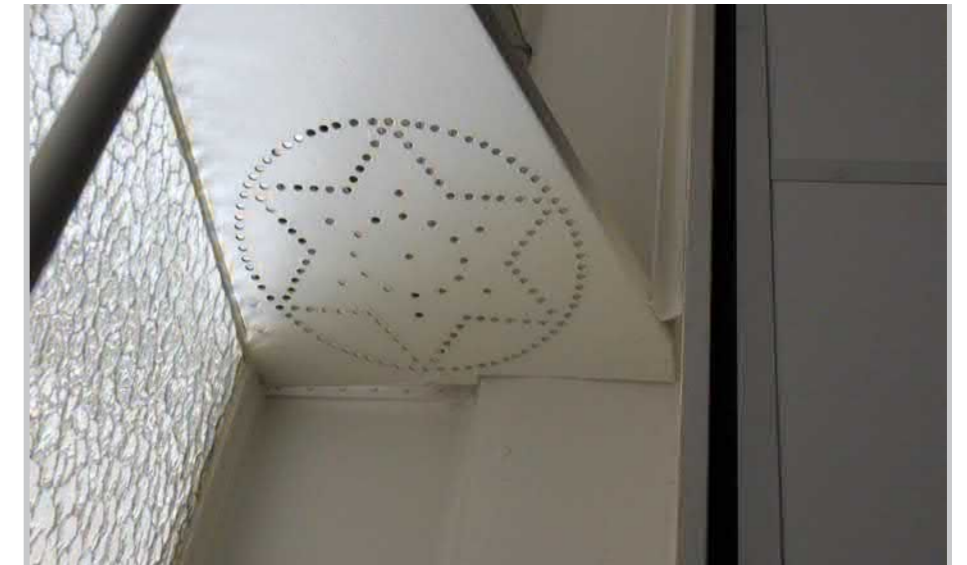
WESTZIJDE ATRIUM

TRAVERTIN WANDBEKLEDING ENTREE NOORD

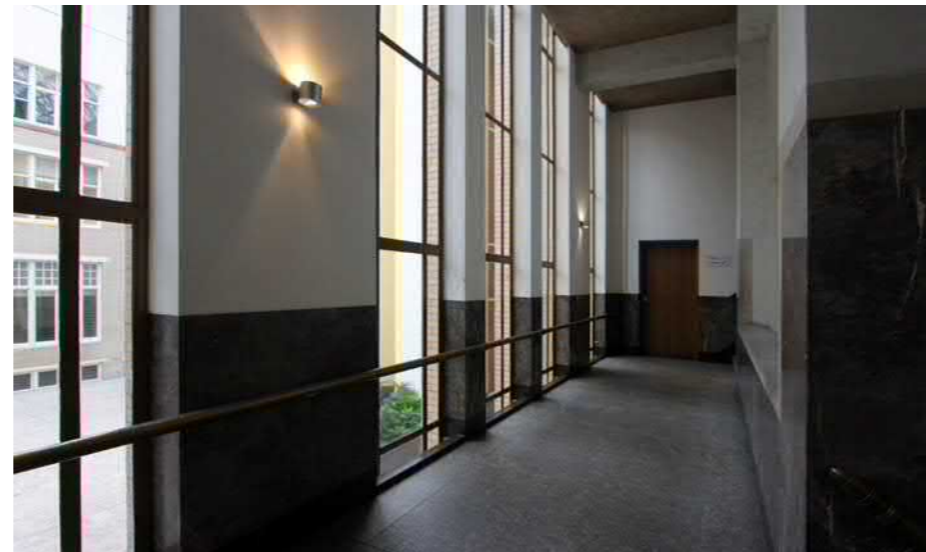
NATUURSTEEN WANDBEKLEDING JULIANA ZAAL

REFERENTIE JOODSE GESCHIEDENIS STOKVISGEBOUW

RIJKE DETAILLERING HOOFDTRAPPENHUIS

RIJKE DETAILLERING HOOFDTRAPPENHUIS

TUDOR VERGADERZAAL

STAALCONSTRUCTIE ELEMENTEN

STALEN KAPSPANTEN EN ATRIUMDAK

GOTISCHE VERGADERZAAL

ANALYSE GEBOUW

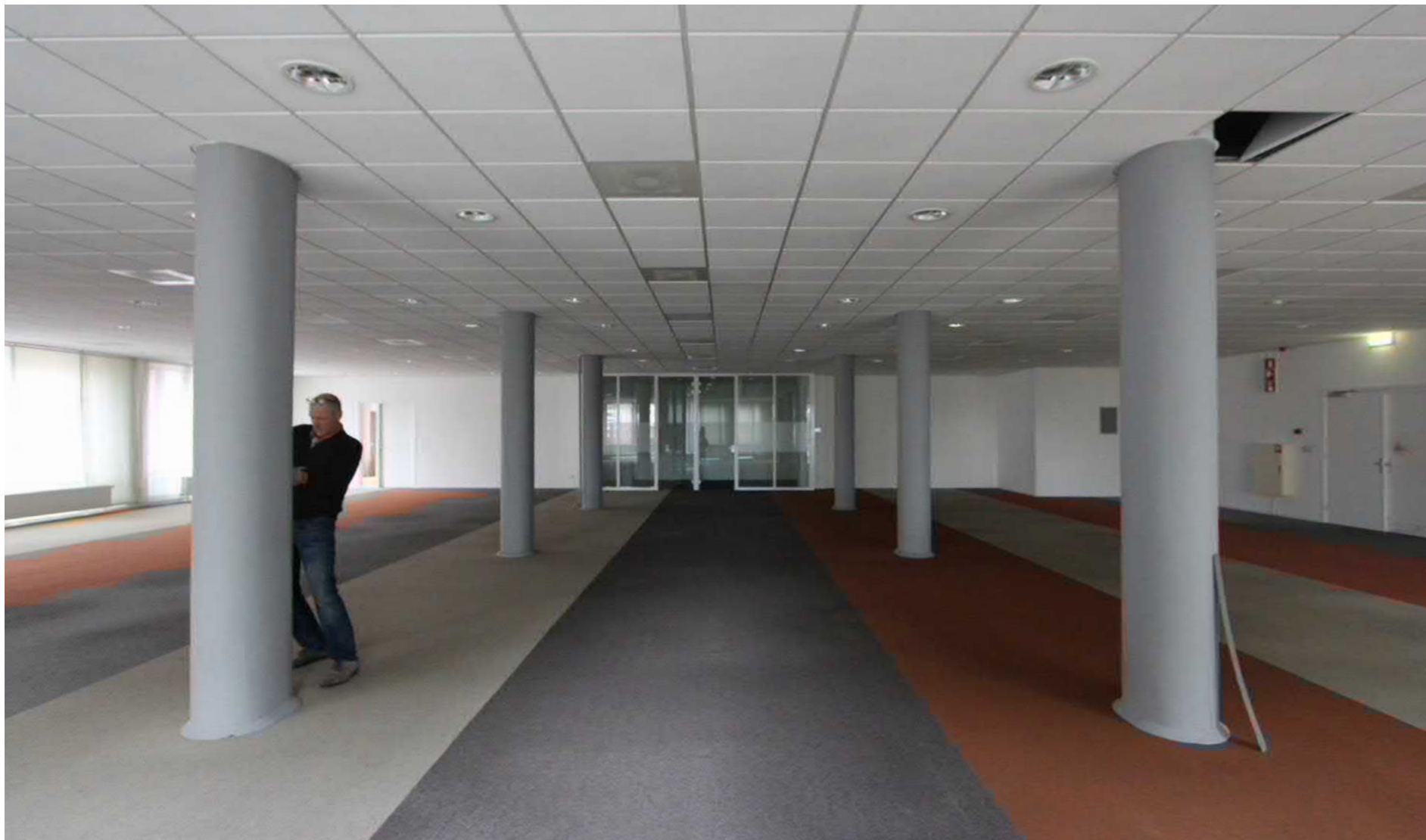
Toegevoegde luifels bij entrees van het Oceaanhuis | Mei Architects and Planners

Toegevoegde luifels bij entrees van het Oceaanhuis | Mei Architects and Planners

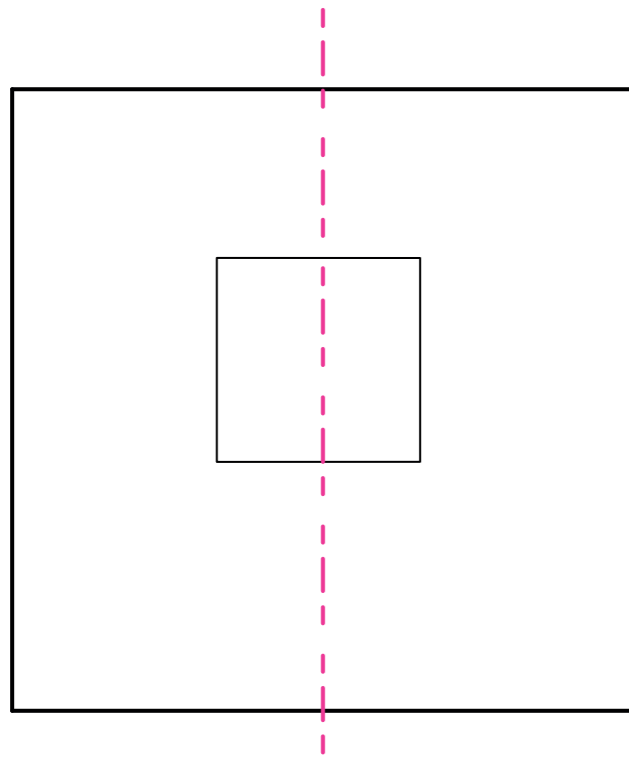
Passages naar het atrium zijn dichtgezet | Mei Architects and Planners

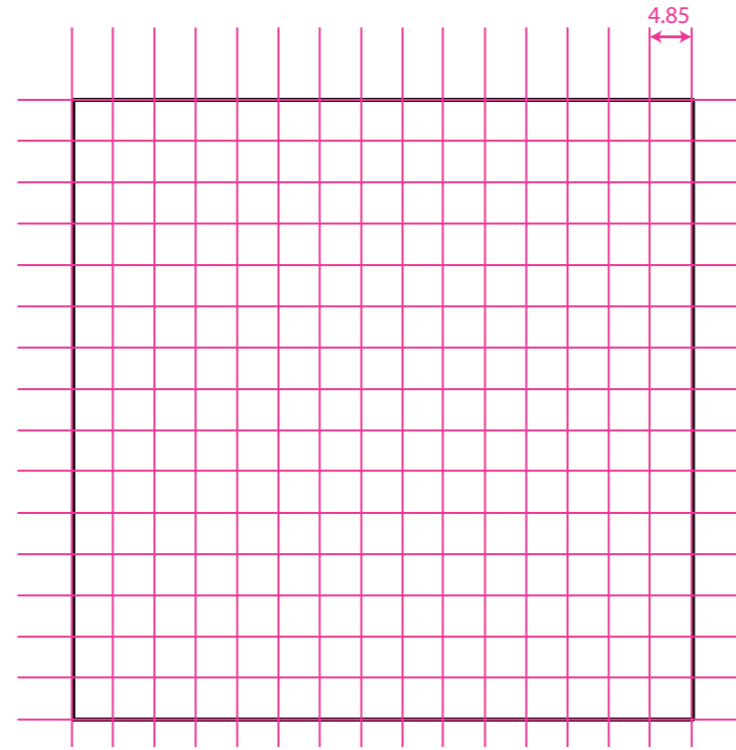
Verlaagde plafonds verbergen constructie en hoge ruimten | Mei Architects and Planners

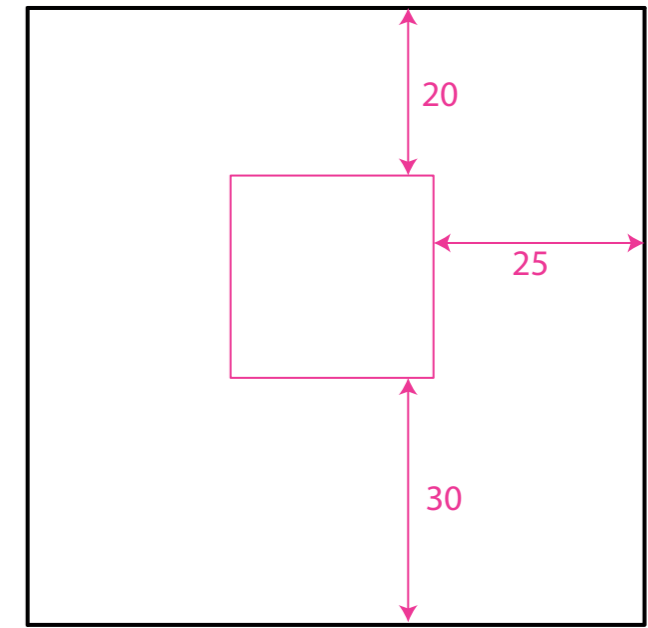
Binnenvloeren ten behoeve van kantoorprogramma | Mei Architects and Planners

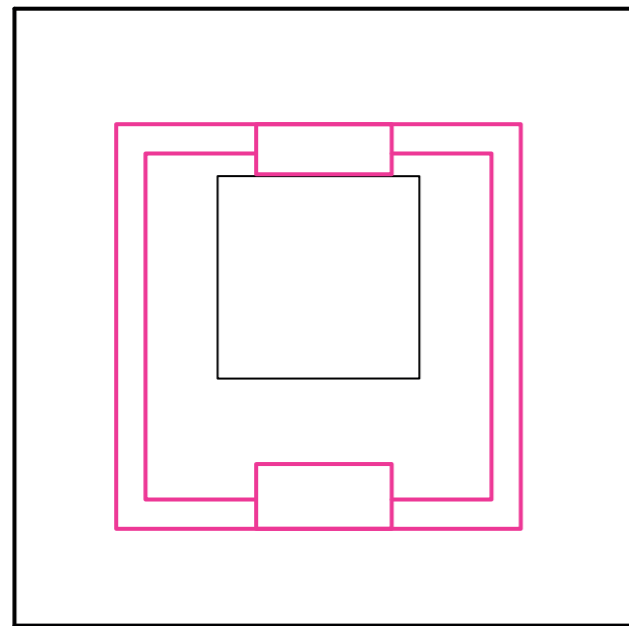
symmetrie

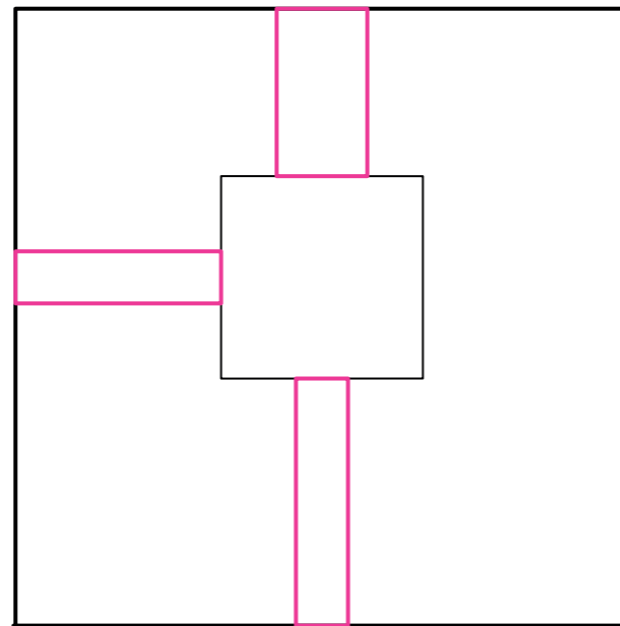
4,85 m grid

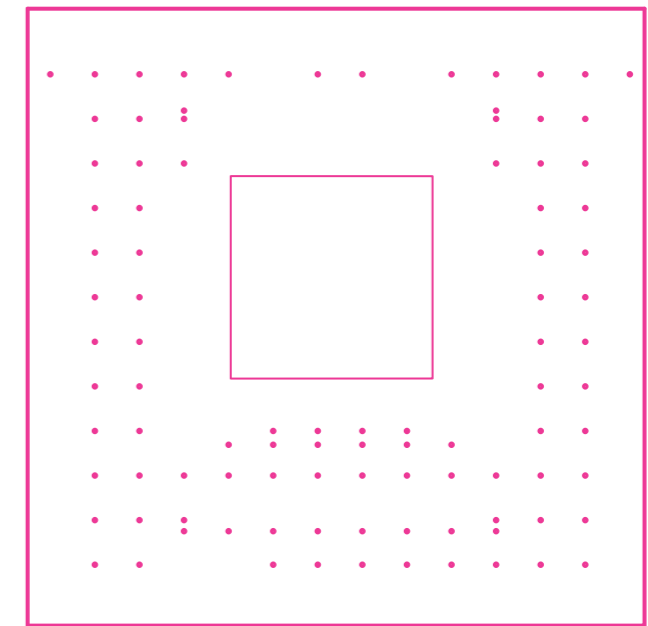
atrium

vertikale onsluiting
binnencorridor

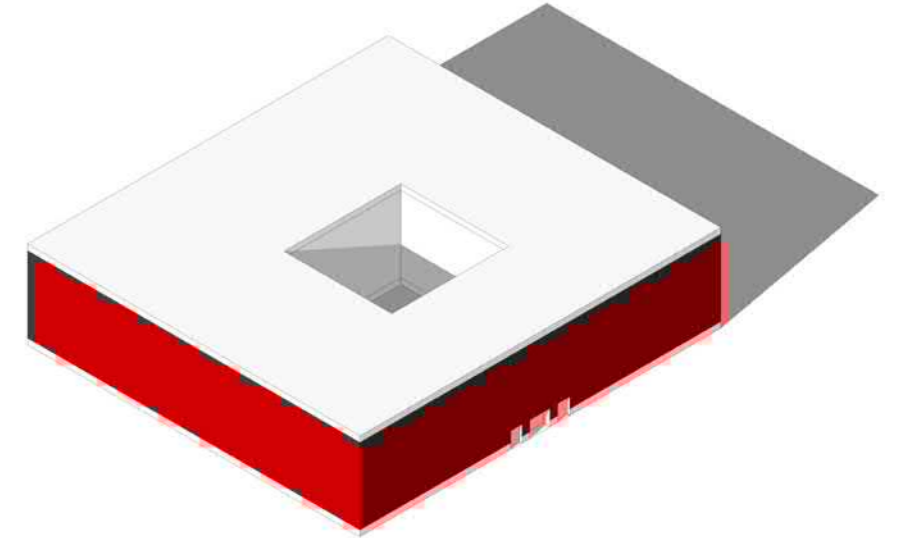
oorspronkelijke toegangen atrium

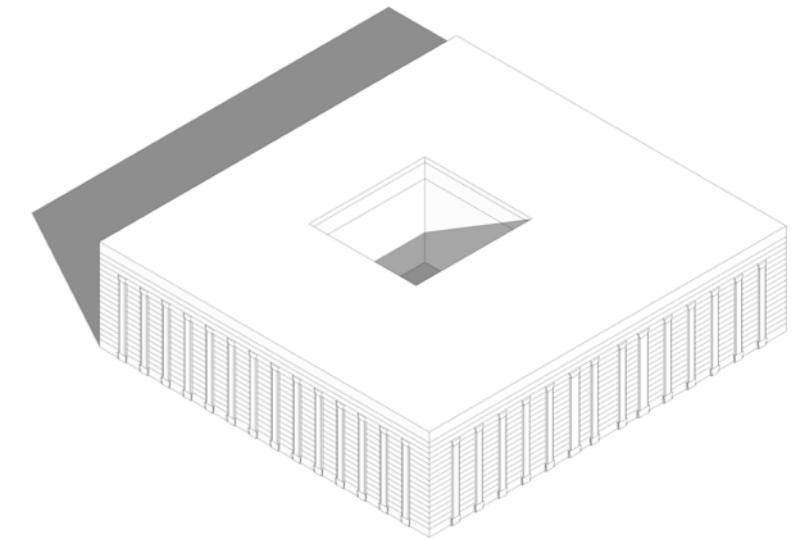
constructie

Overzicht | Mei Architects and Planners

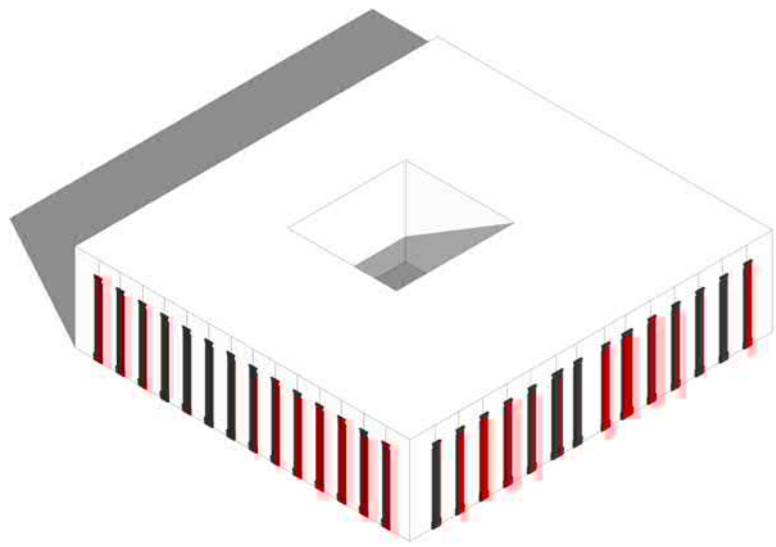

massiviteit en alzijdigheid

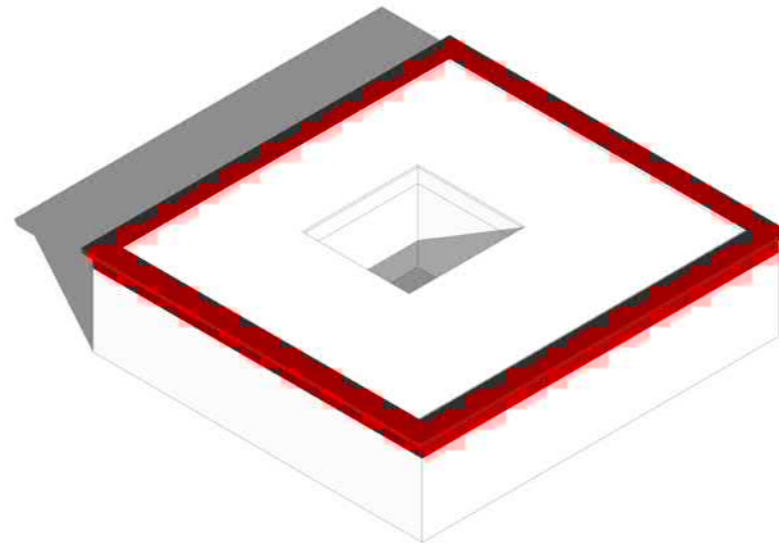

gelaagdheid

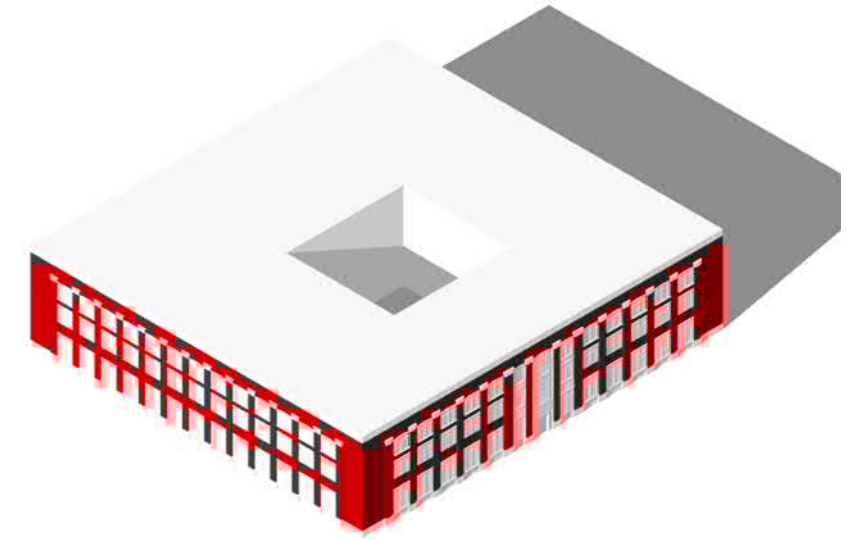
Diagrammen | Mei Architects and Planners

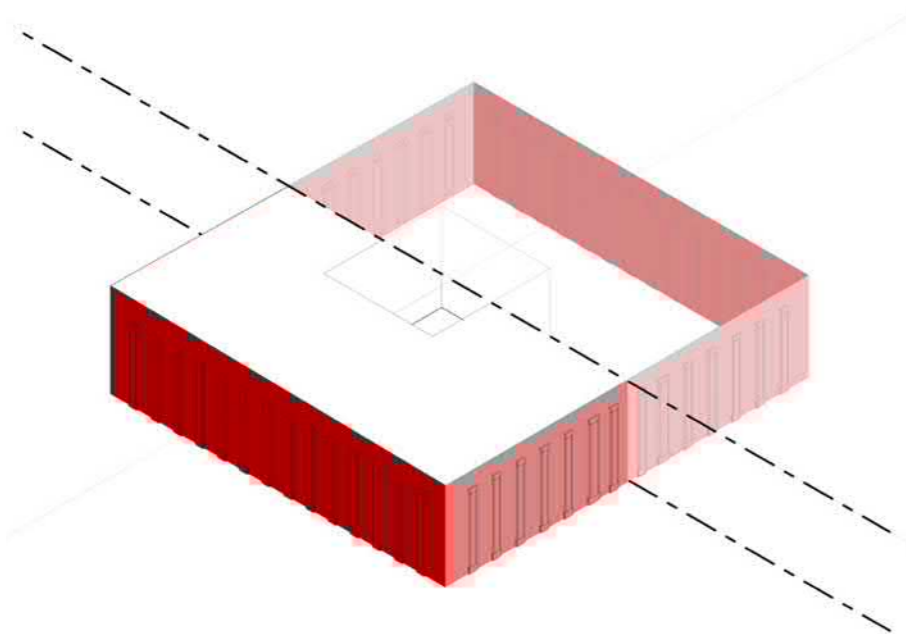
verticaliteit & repetitie

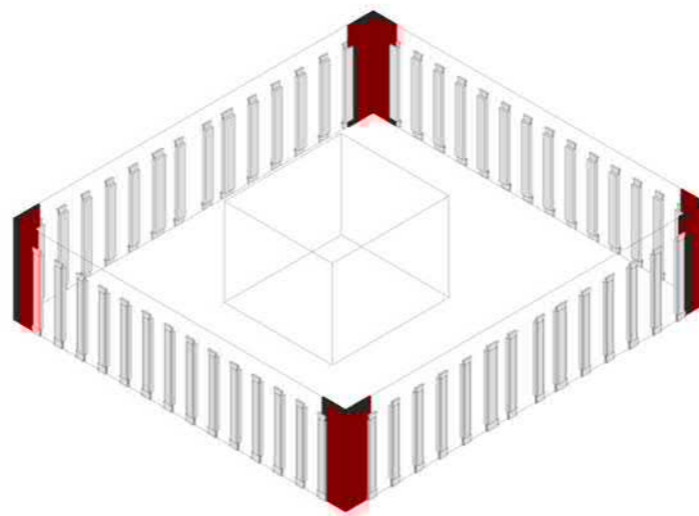
bekroning / architraaf

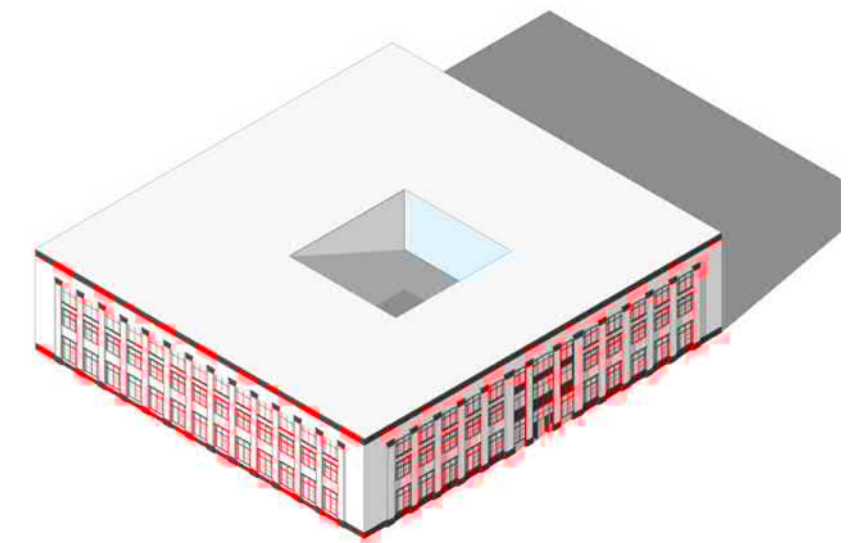
metselwerk

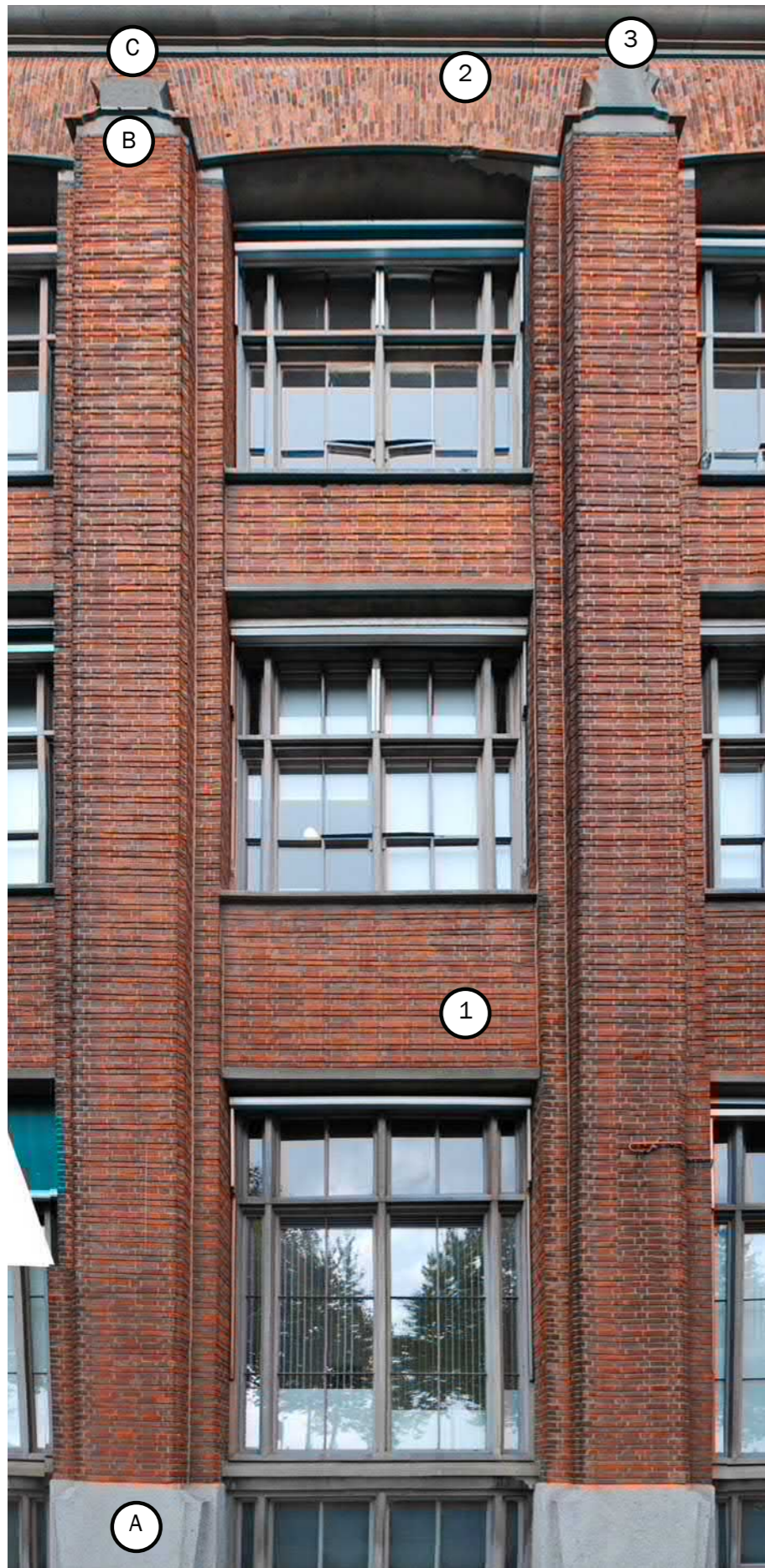
symmetrie

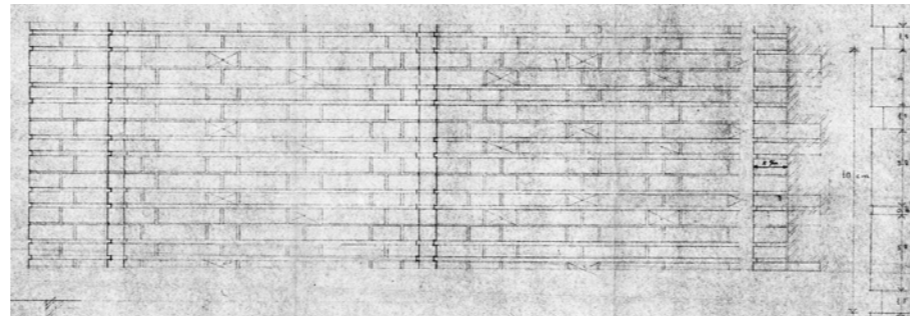
ingekaderd

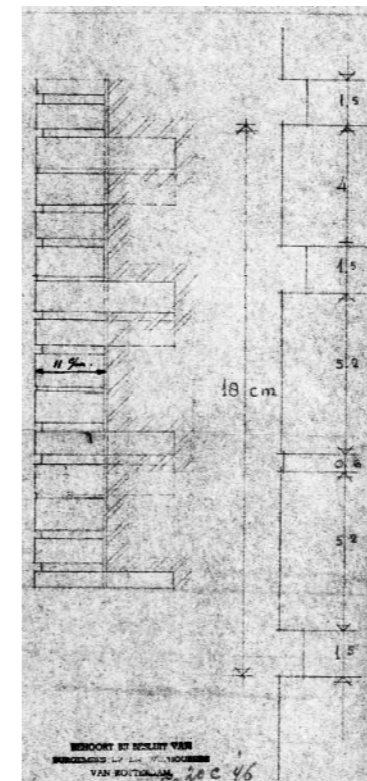
beton

Metselwerk in de gevel | Mei Architects and Planners

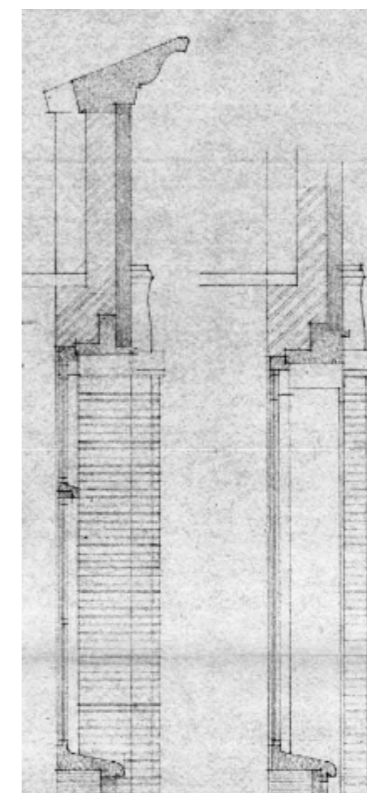

1 Gelaagdheid en repetitie: één van elke drie metsellagen is uitgevoerd met dunnere metselstenen

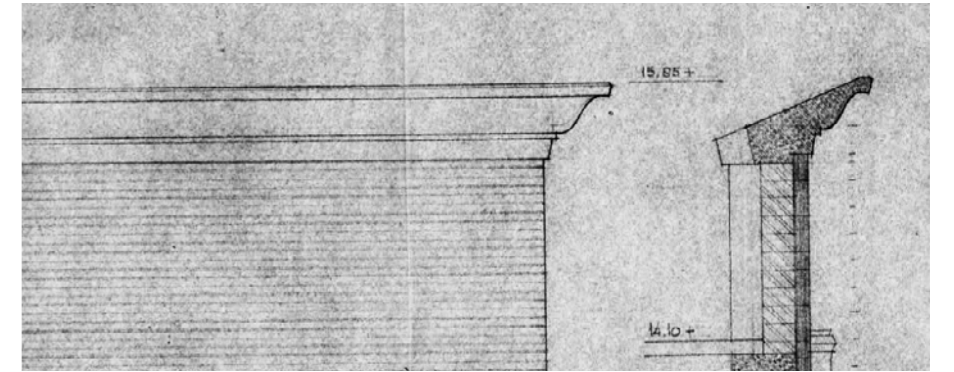
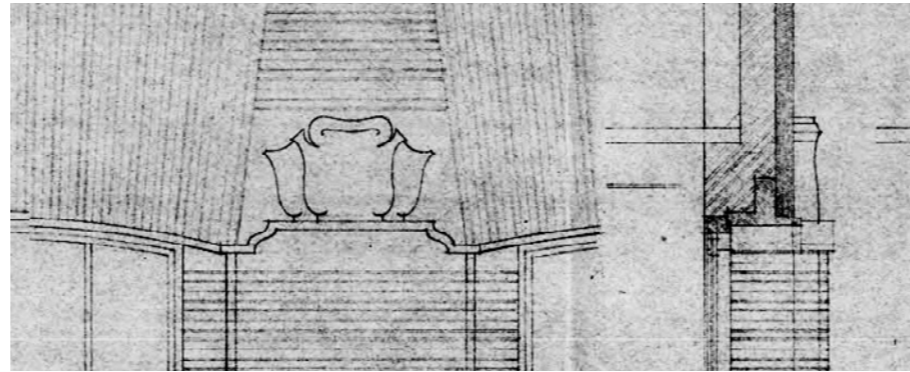
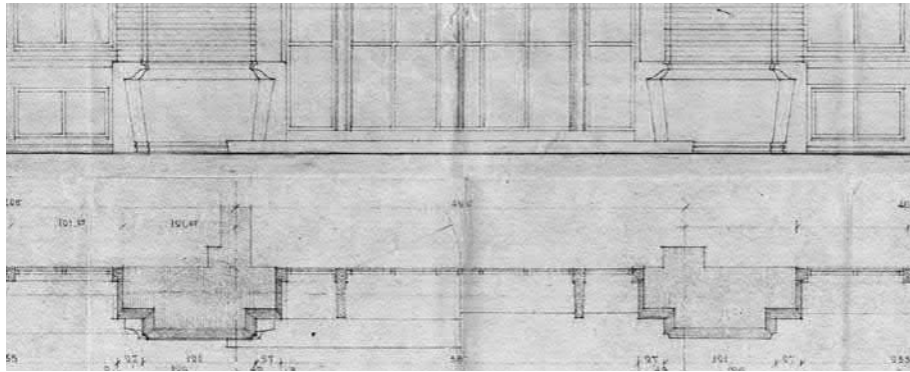

2 3 Rolllagen en details als gevelbekroning

Metselwerkverbanden | Foto's Mei Architects and Planners, tekeningen Stadsarchief Rotterdam

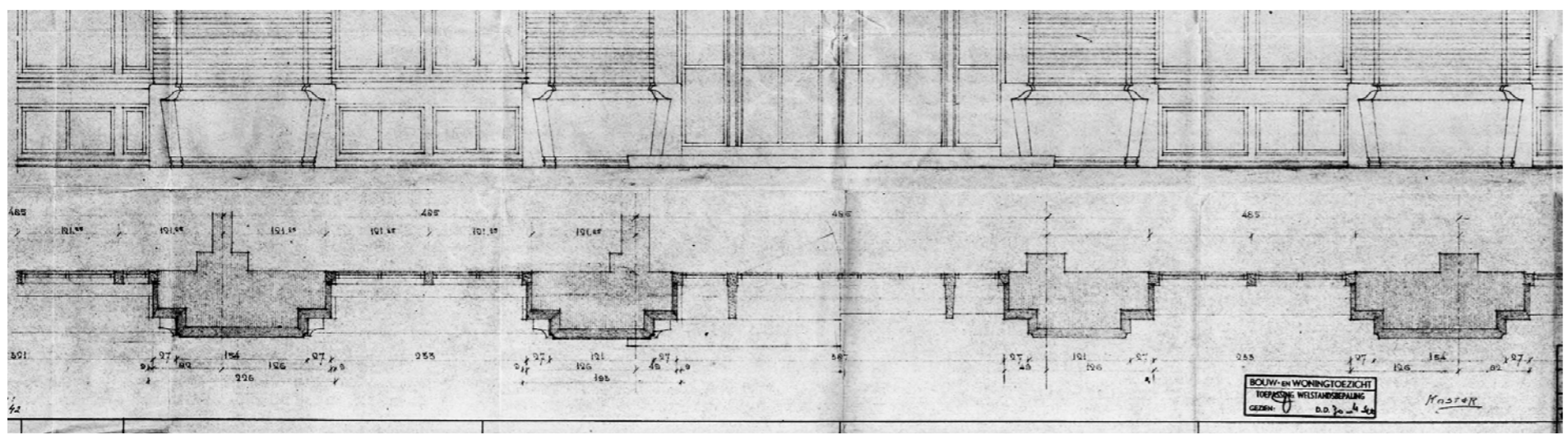
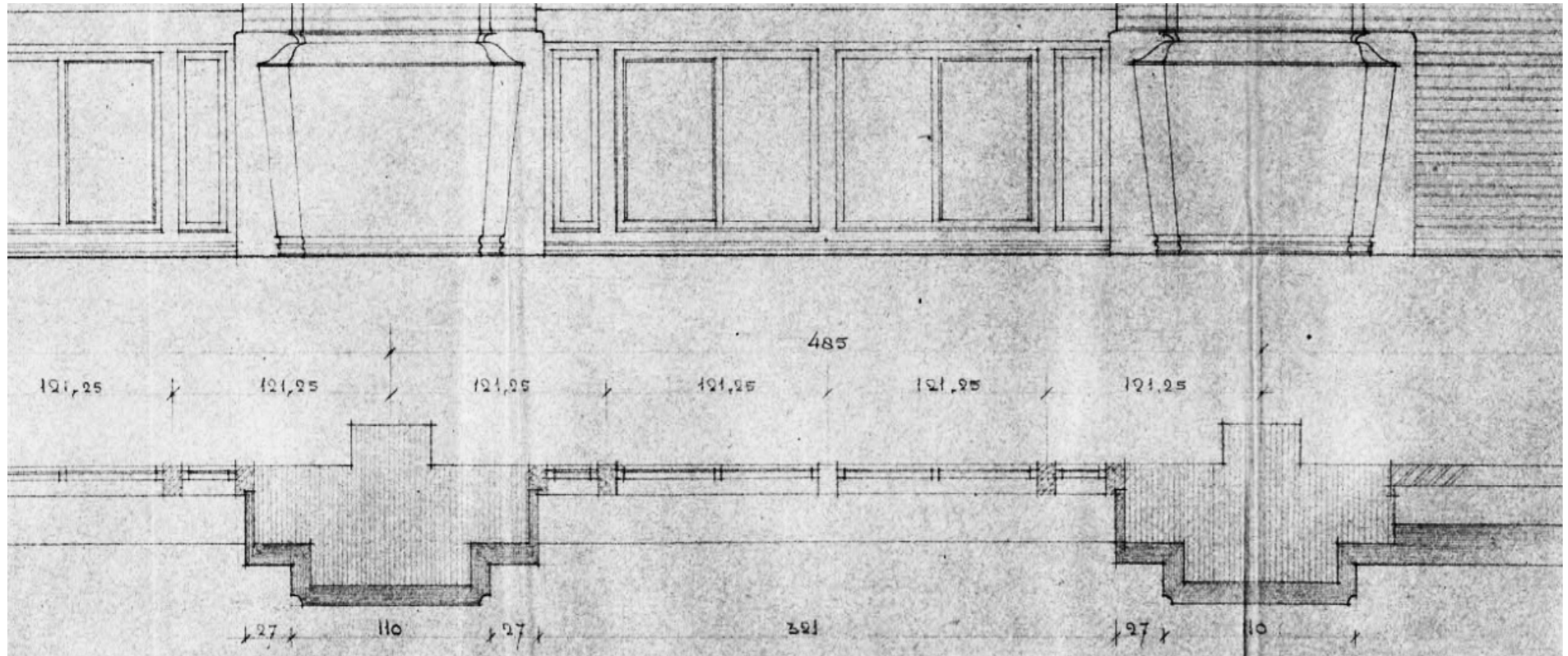
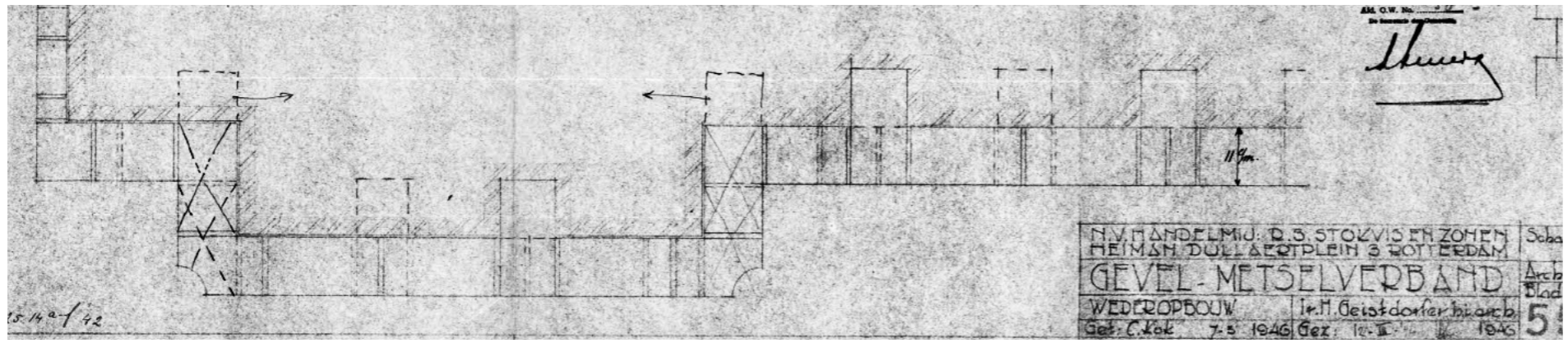
Metselwerk details | Stadsarchief Rotterdam

A

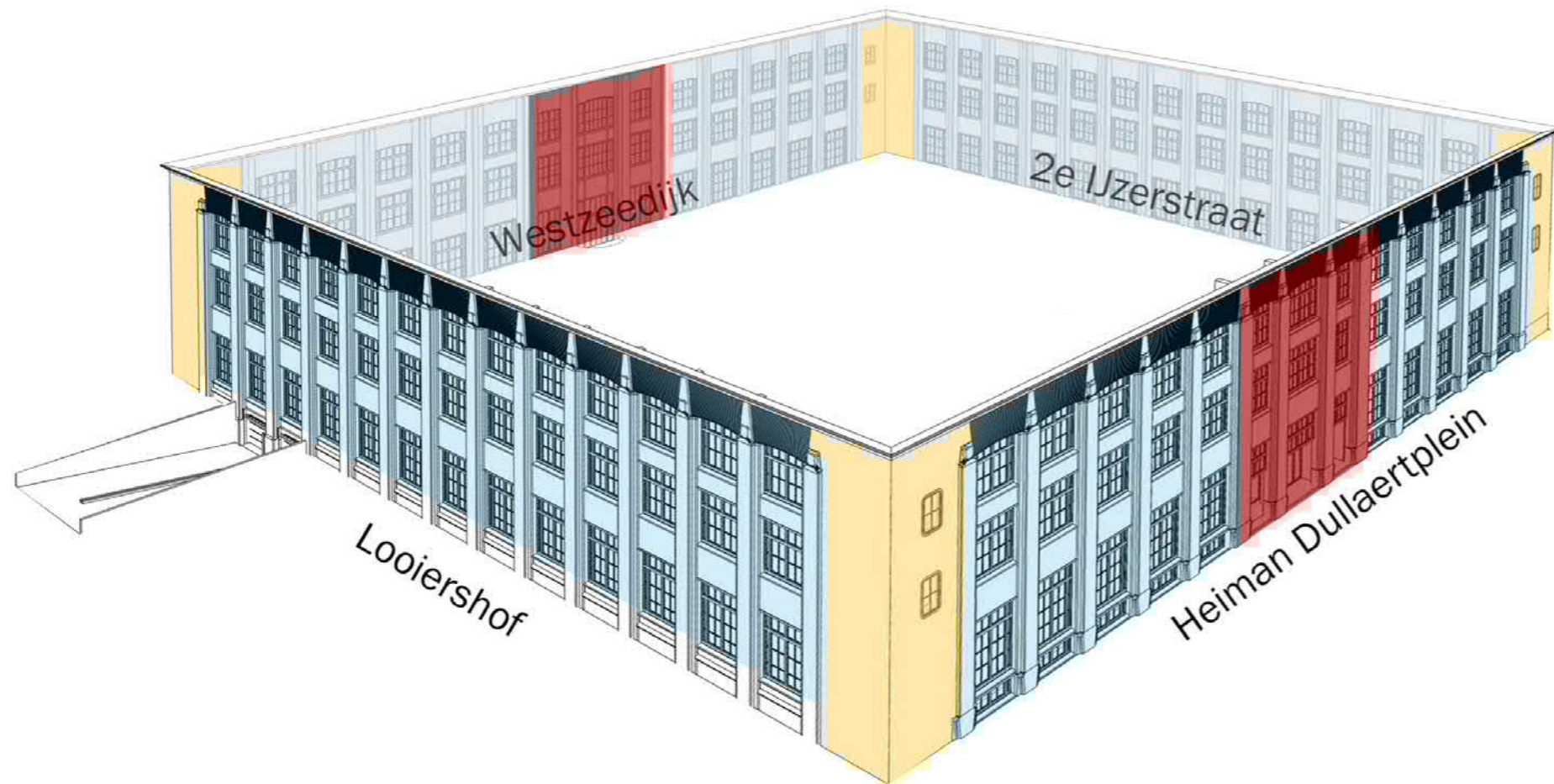
B

C

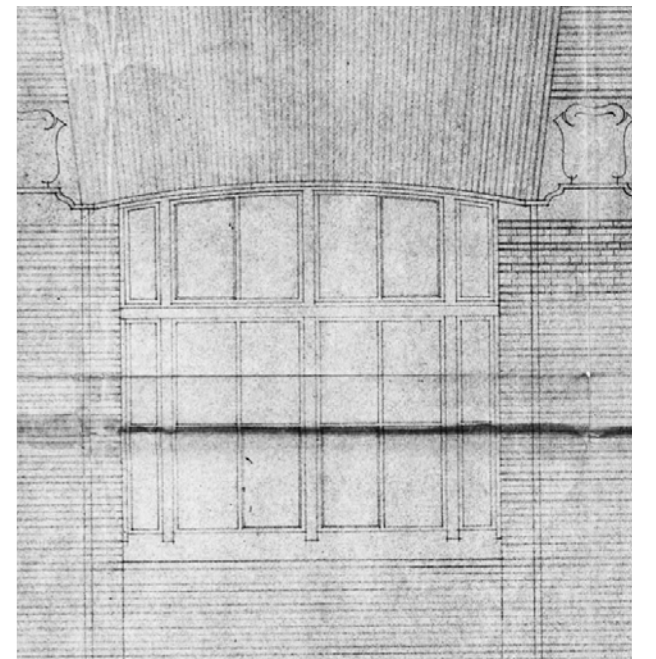
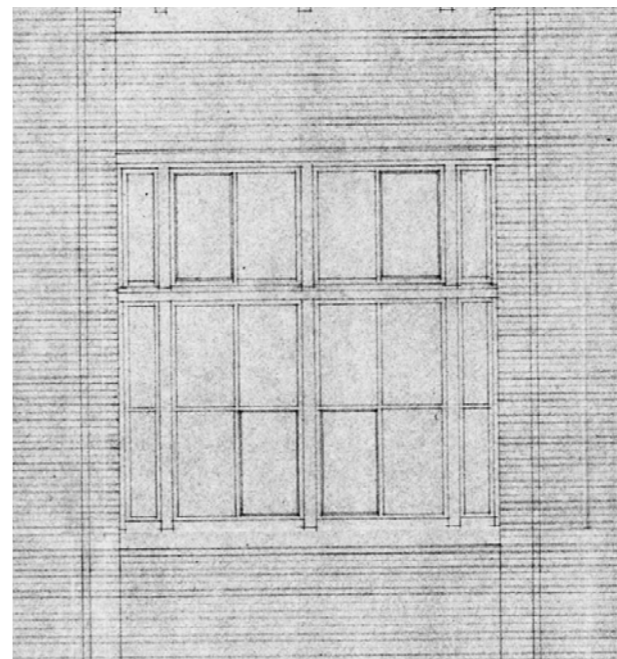
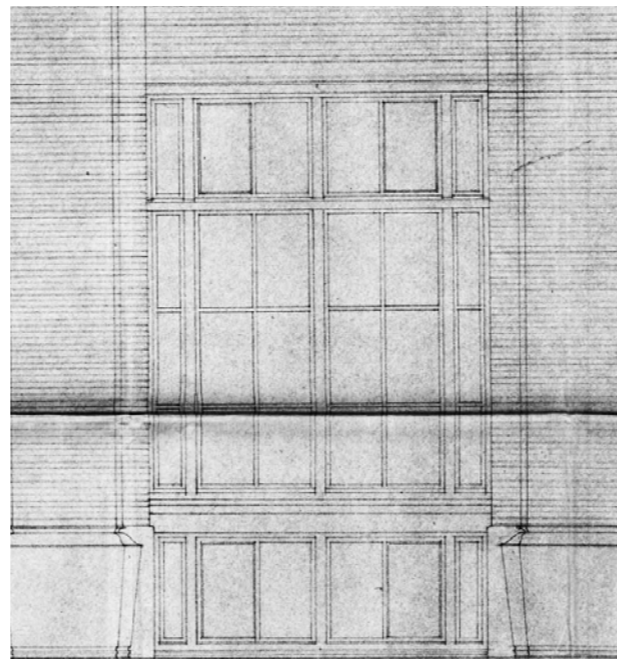
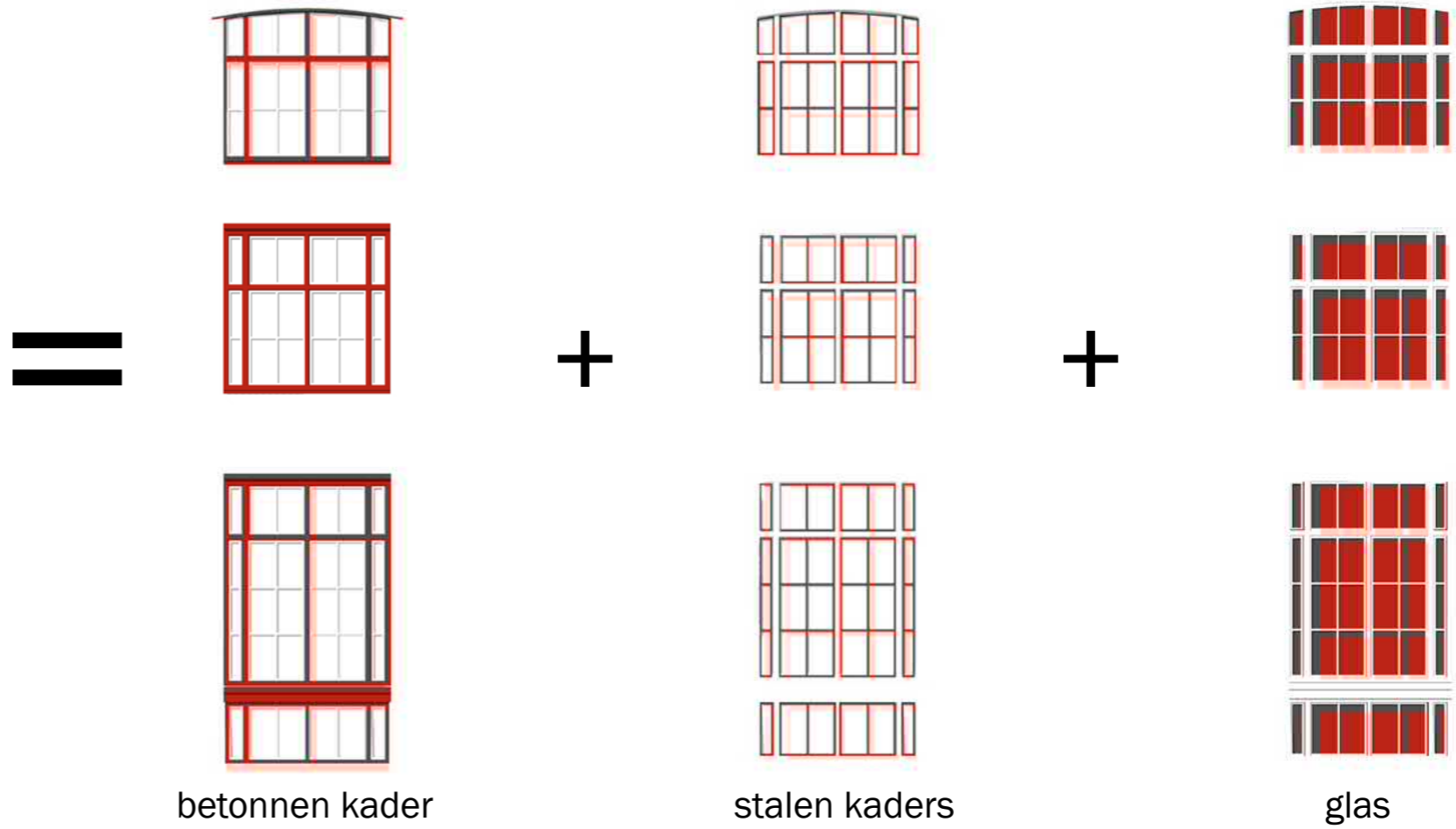
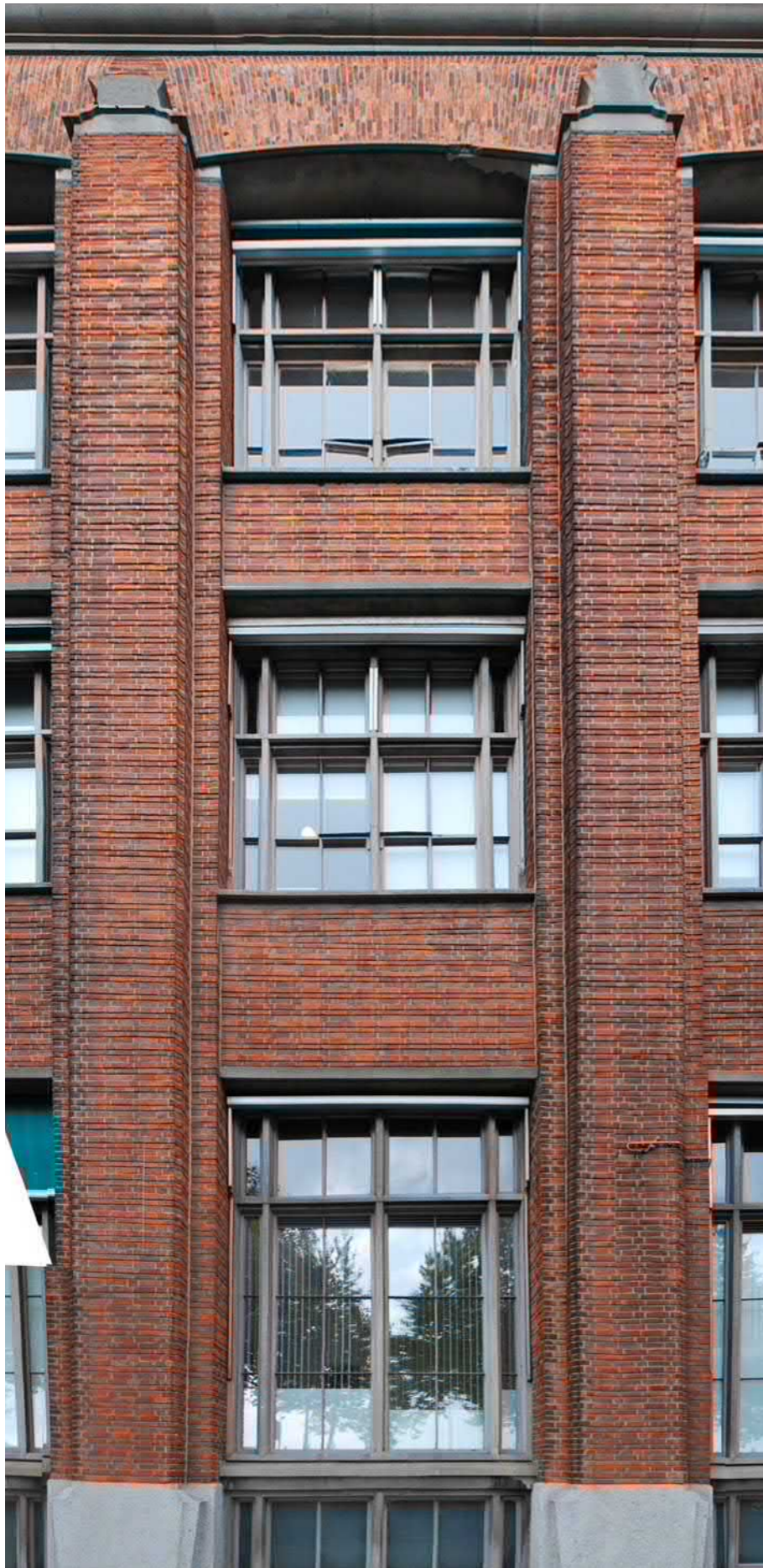
Tekeningen | Stadsarchief Rotterdam

Foto's | BME Architects and Planners

- Hoofdpatroon gevelopeningen
- Entree gevelopeningen
- Hoekvariatie gevel

Diagrammei Architects and Planners

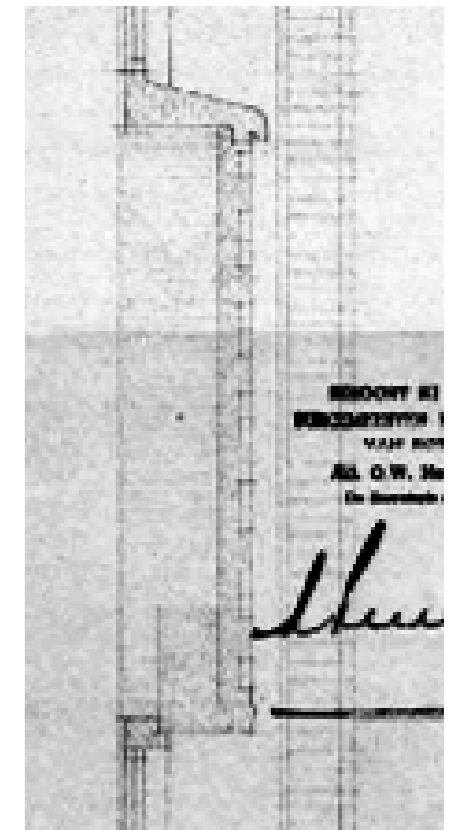
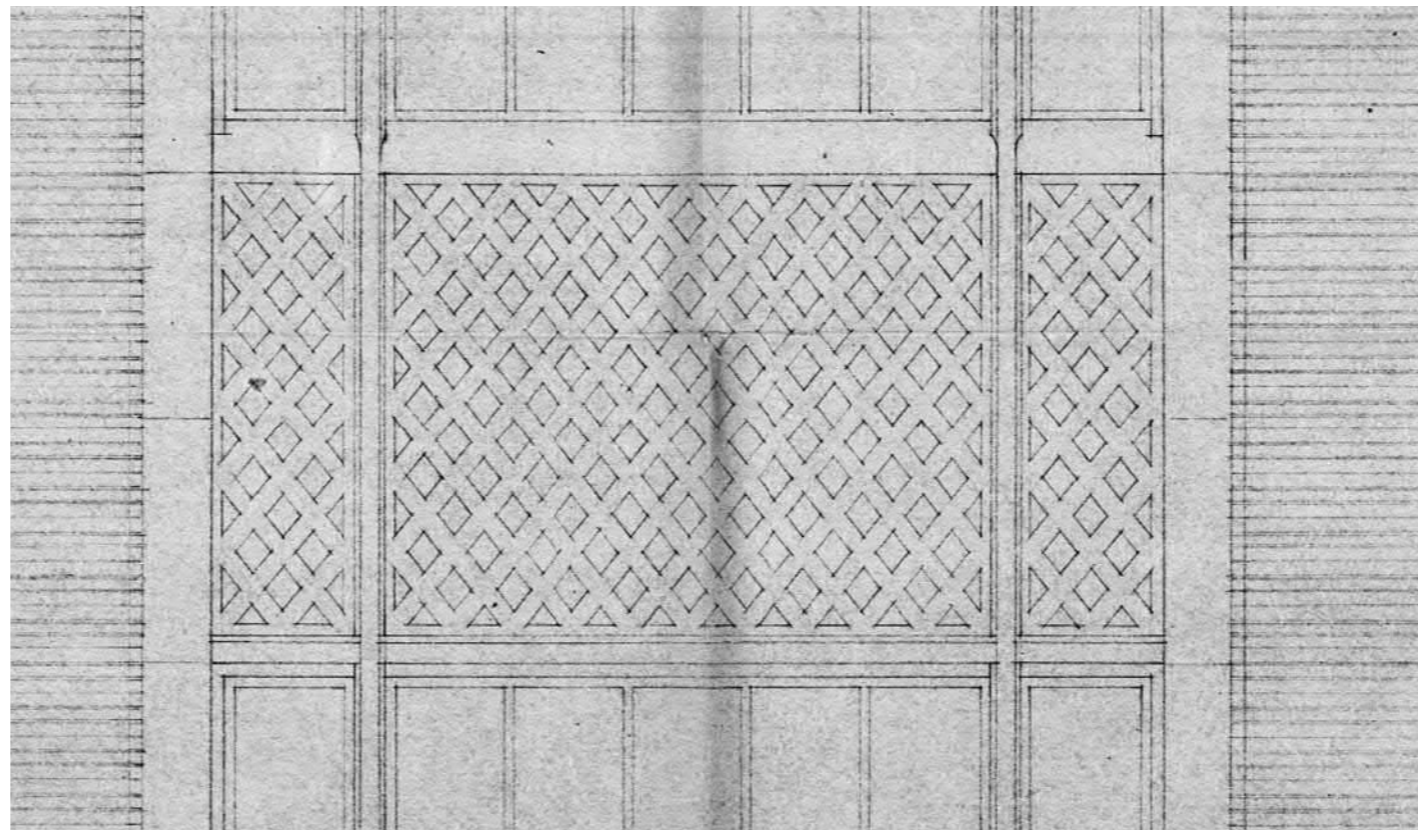
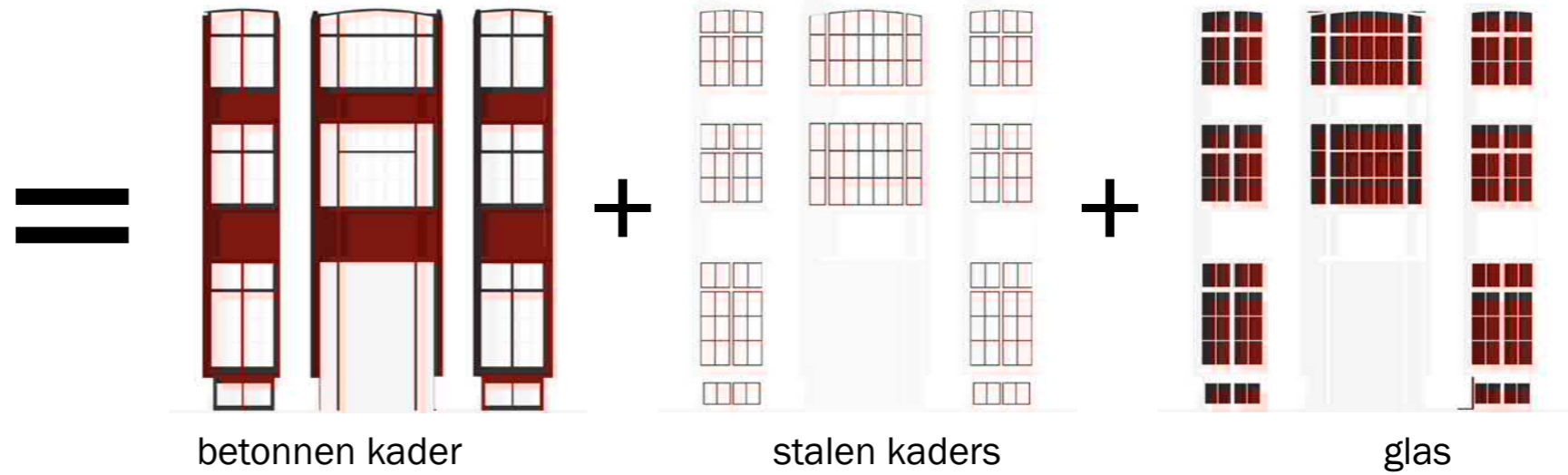

Gevelopeningen | Mei Architects and Planners

Diagrammen | Mei Architects and Planners
Tekeningen | Stadsarchief Rotterdam

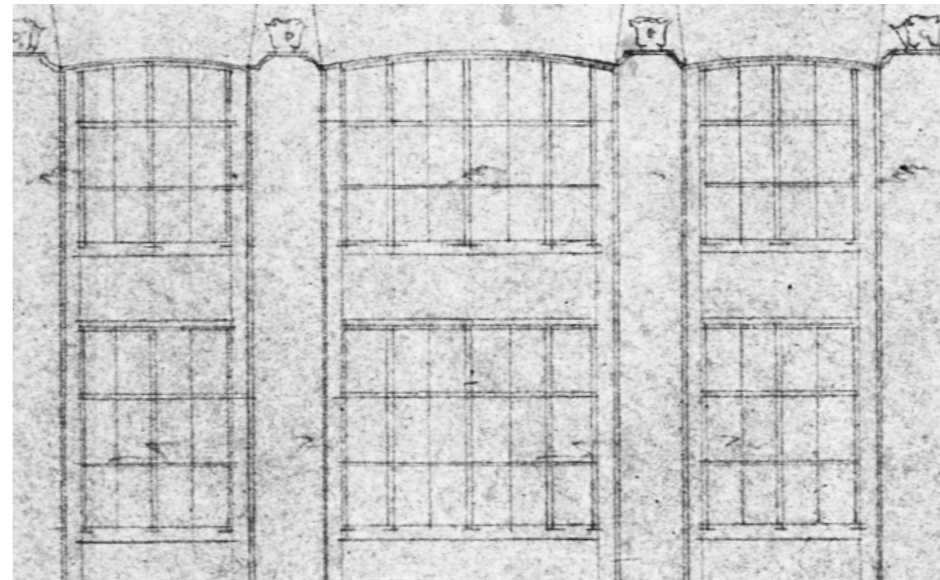
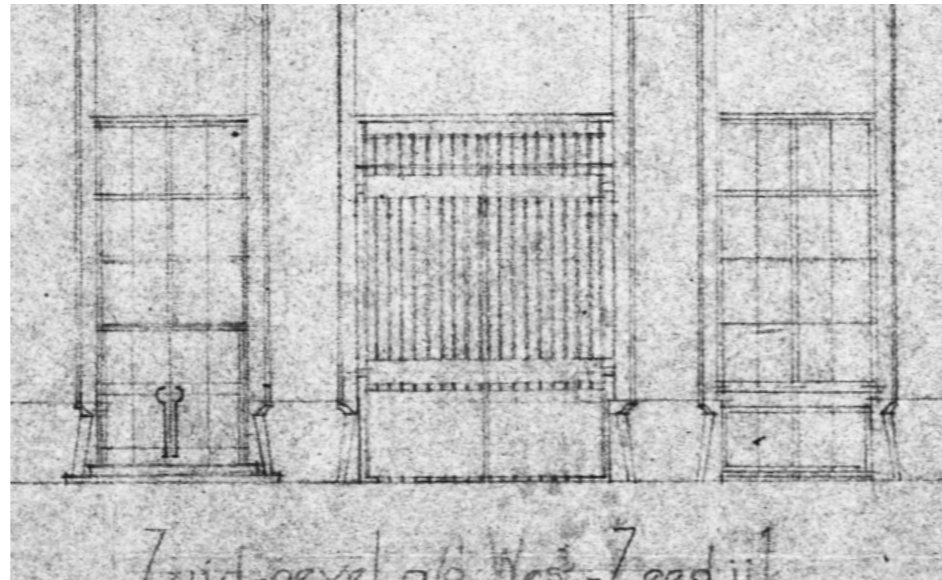
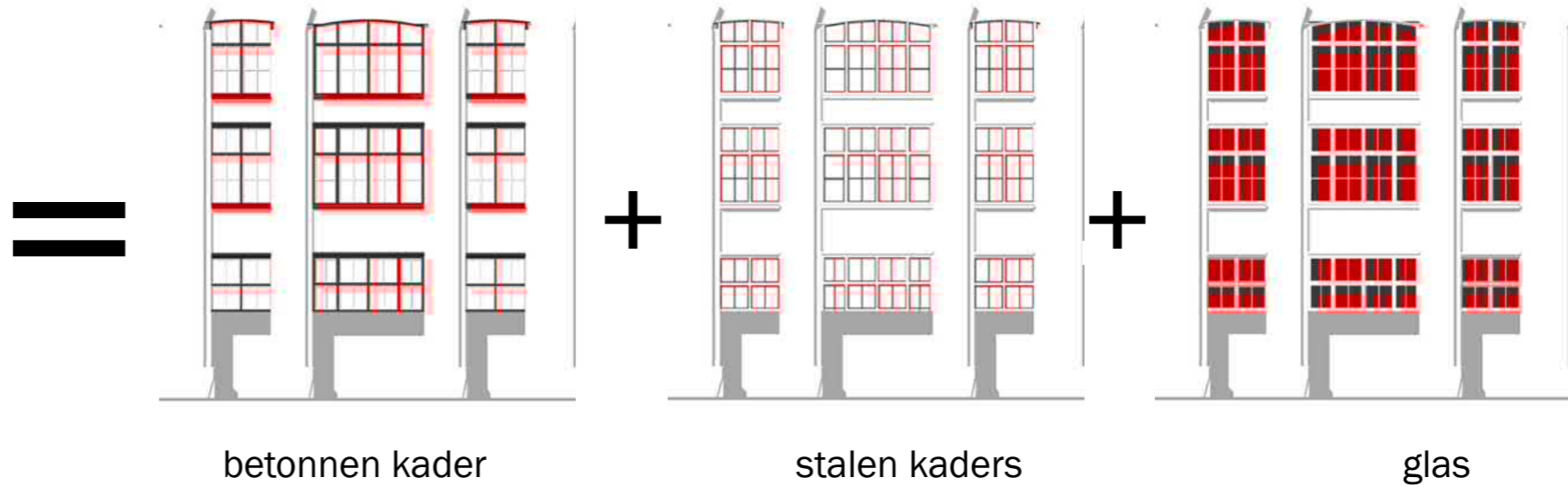
Gevelopeningen | Mei Architects and Planners

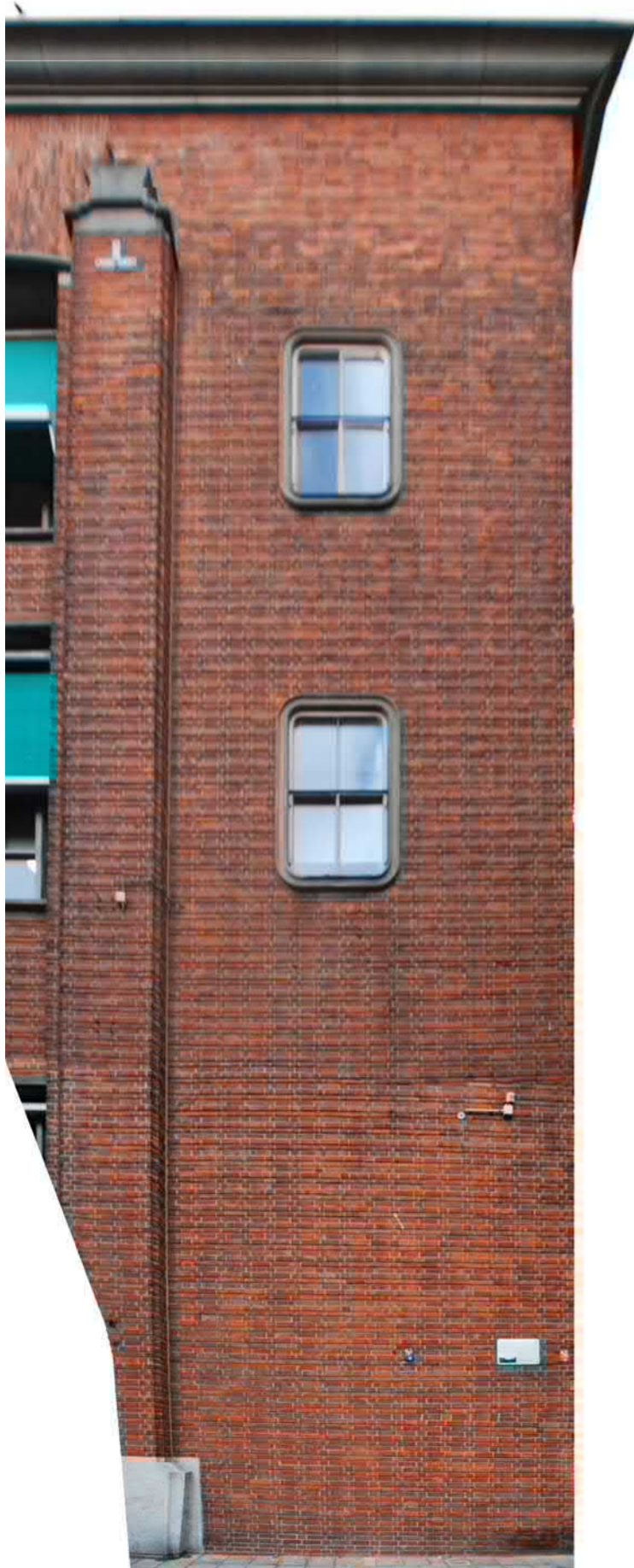
Diagrammen | Mei Architects and Planners
Tekeningen | Stadsarchief Rotterdam

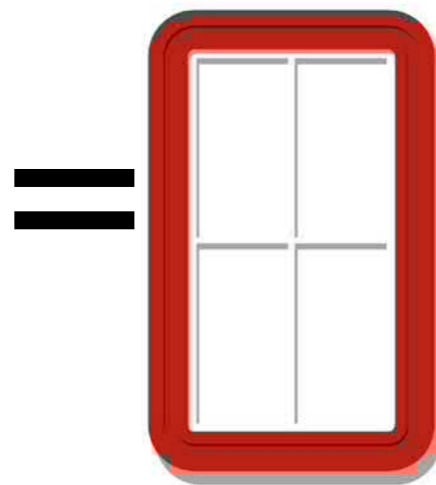
Gevelopeningen | Mei Architects and Planners

Diagrammen | Mei Architects and Planners
Tekeningen | Stadsarchief Rotterdam

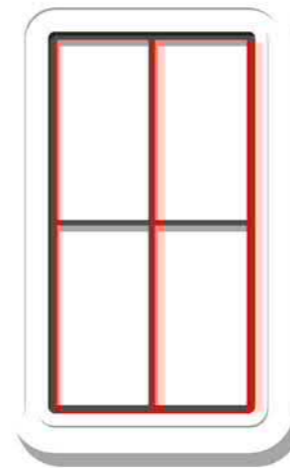

Gevelopeningen | Mei Architects and Planners

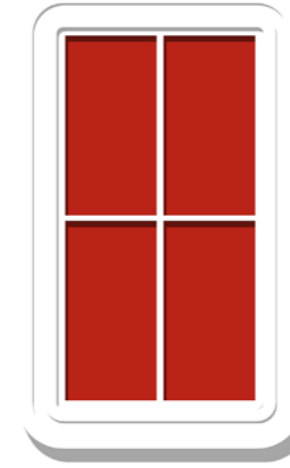
betonnen kader

+

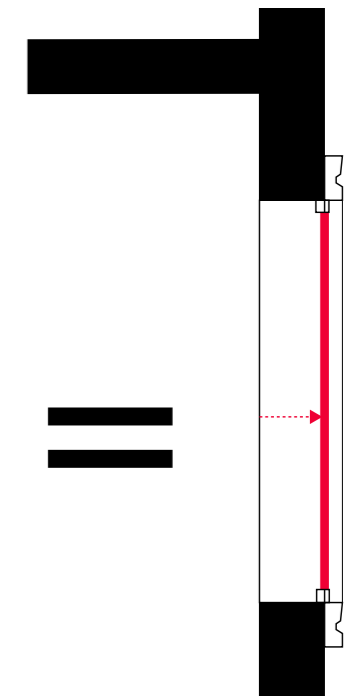

stalen kaders

+

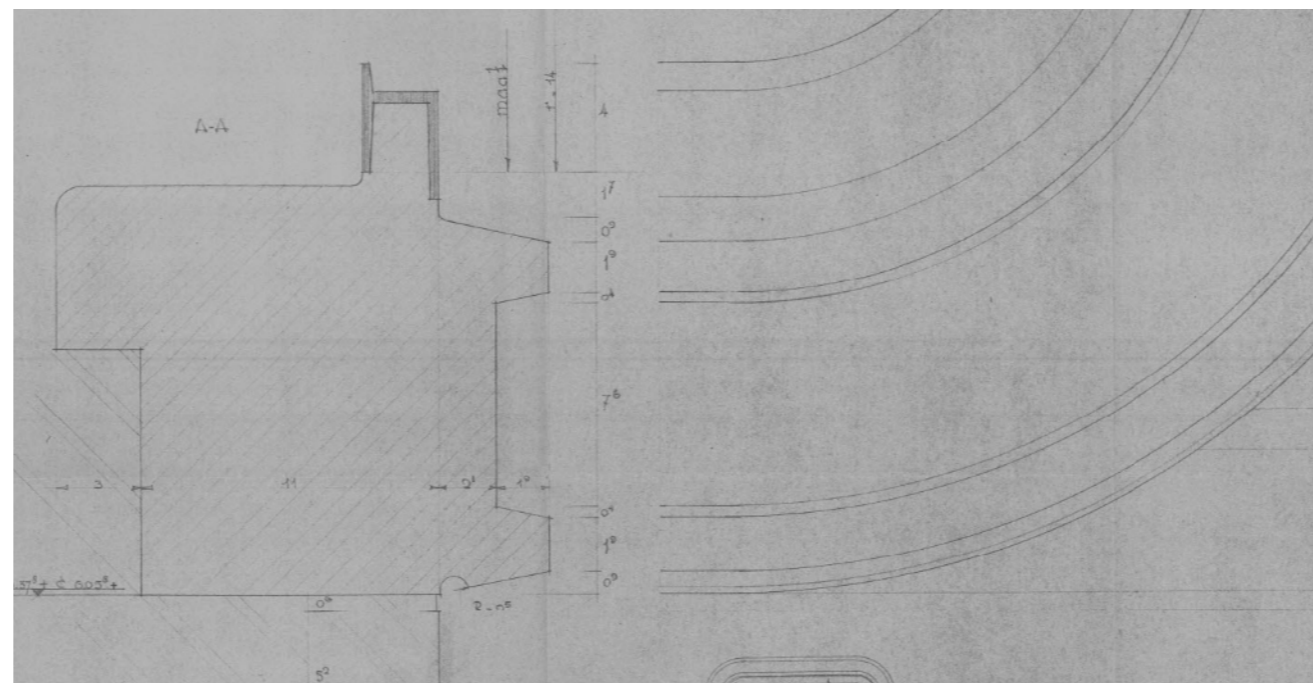

glas

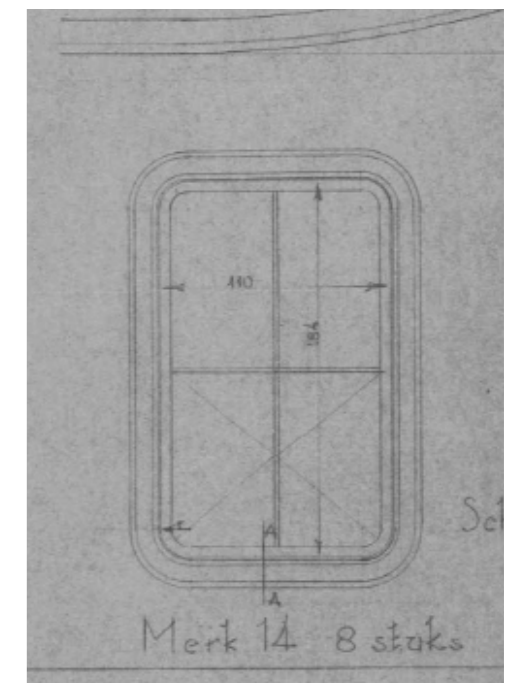

=

Het glas van de afgeronde ramen in de hoeken van het gebouw is voorin de gevel geplaatst waar alle glas van de overige ramen diep in de sponning ligt.

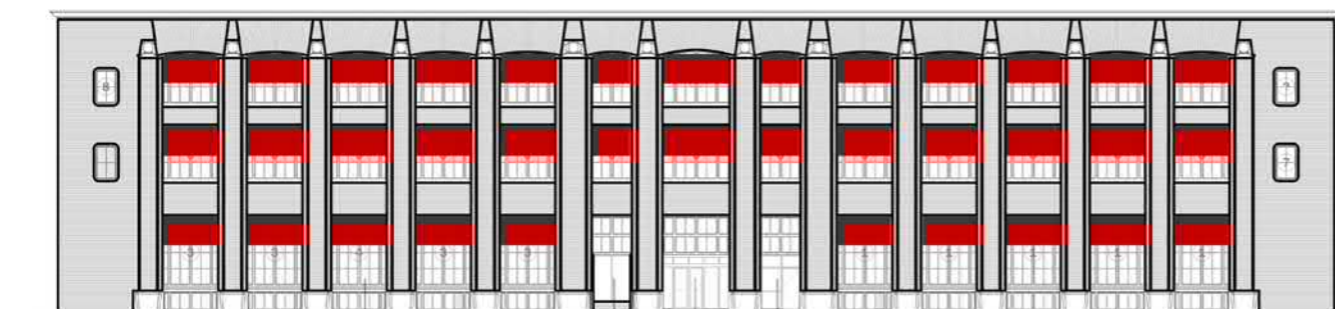

Diagrammen | Mei Architects and Planners
Tekeningen | Stadsarchief Rotterdam

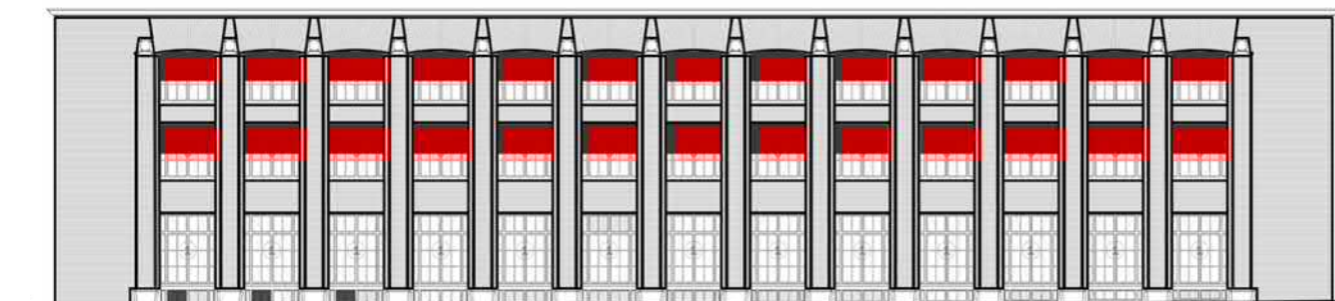

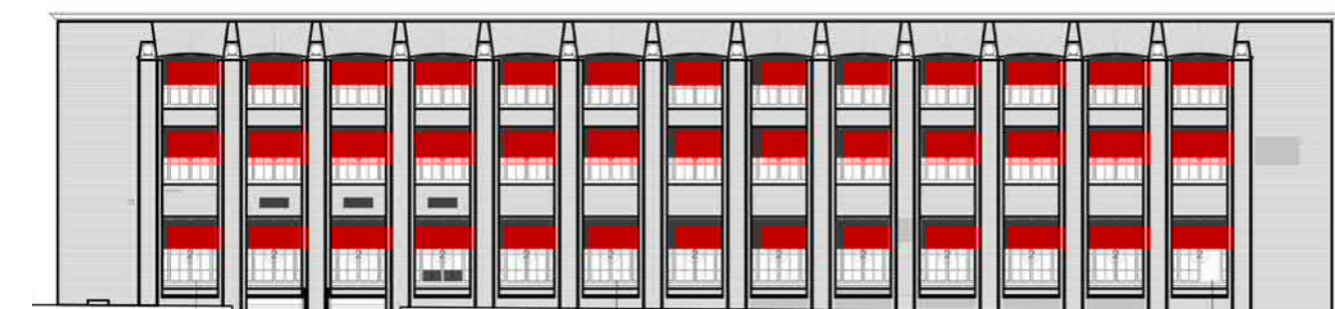
noord gevel

zuid gevel

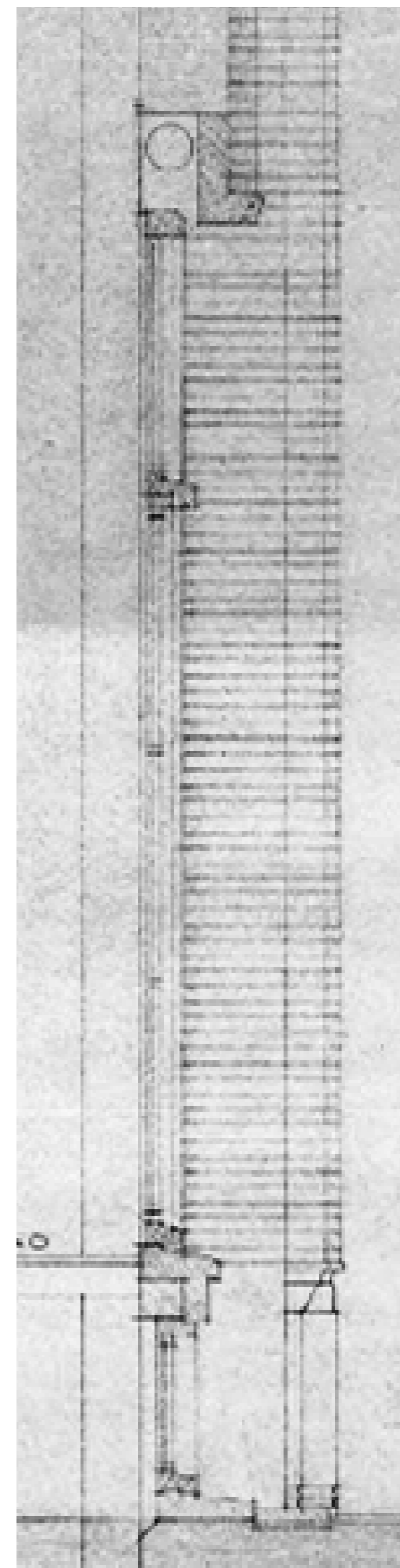

oost gevel

west gevel

Gevel tekeningen | Mei Architects and Planners

Oorspronkelijk detail | Stadsarchief Rotterdam

Foto's | Mei Architects and Planners

